

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 6.1.2003
COM(2002) 778 τελικό

**ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ «Τηλεόραση χωρίς σύνορα»

**ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ «Τηλεόραση χωρίς σύνορα»

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
1.1.	Το ιστορικό της έκθεσης αυτής.....	3
1.2.	Ανάπτυξη της τηλεοπτικής αγοράς στην Ευρώπη (2000-2002)	4
1.3.	Ανεξάρτητη μελέτη	7
2.	ΠΡΟΟΔΟΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΣΗΜΕΙΩΘΕΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ.....	8
3.	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ.....	8
3.1.	Βασικές αρχές	8
3.2.	Δικαιοδοσία.....	9
3.3.	Εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία (άρθρο 3α)	10
3.4.	Προώθηση της διανομής και της παραγωγής τηλεοπτικών προγραμμάτων.....	11
3.5.	Η εφαρμογή των κανόνων για τη διαφήμιση (άρθρα 10 έως 20)	13
3.6.	Προστασία των ανηλίκων και δημόσια τάξη (άρθρα 2α, 22 και 22α).....	16
3.7.	Συντονισμός μεταξύ των εθνικών αρχών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	18
4.	ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΠΤΥΧΕΣ.....	19
4.1.	Διεύρυνση: Ανάλυση της νομοθεσίας για τα οπτικοακουστικά μέσα στις υποψήφιες για ένταξη χώρες.....	19
4.2.	Συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης.....	20
5.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	20
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ : ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ «ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ» ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ.....		23

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Το ιστορικό της έκθεσης αυτής

Με την παρούσα ανακοίνωση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή την τέταρτη έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ¹ όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 97/36/ΕΚ² η οποία αποκαλείται «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» (εφεξής, η οδηγία).

Το άρθρο 26 της οδηγίας προβλέπει ότι το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2000, και στη συνέχεια ανά διετία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας, όπως τροποποιήθηκε, και ενδεχομένως διατυπώνει νέες προτάσεις με σκοπό την προσαρμογή της στις εξελίξεις στον τομέα των τηλεοπτικών μεταδόσεων, ιδίως υπό το φως των πρόσφατων τεχνολογικών εξελίξεων.

Η έκθεση αυτή υποβάλλεται μετά την τρίτη έκθεση³ που δημοσιεύτηκε στο τέλος του έτους 2000 και αφορά την εφαρμογή της οδηγίας κατά τα έτη 2001 και 2002.

Η έκθεση περιγράφει και αναλύει τα σημαντικά γεγονότα που συνδέονται με την εφαρμογή της οδηγίας στο διάστημα της περιόδου αναφοράς. Αναφέρεται ιδίως στην εφαρμογή του άρθρου 3α για τις εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία, στην εφαρμογή των κανόνων για την προστασία των ανηλίκων και των κανόνων που αφορούν τη διαφήμιση, στο συντονισμό μεταξύ των εθνικών αρχών και της Επιτροπής και στην ανάλυση της νομοθεσίας οπτικοακουστικών μέσων των κρατών μελών που είναι υποψήφια για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι η Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 3 της οδηγίας, δημοσίευσε ξεχωριστή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 4 και 5 της οδηγίας⁴. Στο στοιχείο 3.4 της παρούσας έκθεσης παρουσιάζονται τα κυριότερα συμπεράσματα της ειδικής έκθεσης για τα άρθρα 4 και 5 (προώθηση της διανομής και της παραγωγής τηλεοπτικών προγραμμάτων) της οδηγίας.

Στο παράρτημα της έκθεσης η Επιτροπή προτείνει ένα πρόγραμμα εργασίας για να ξεκινήσει συζήτηση σχετικά με την πιθανότητα το κανονιστικό πλαίσιο να χρειαστεί προσαρμογή λόγω των εξελίξεων στις αγορές και στις τεχνολογίες. Η συζήτηση αυτή θα πραγματοποιηθεί μέσω ενός φόρουμ και επίκεντρό της θα είναι διάφορα οριζόντια και ειδικά ζητήματα. Σκοπός της διαδικασίας αυτής είναι να συγκεντρώσει η Επιτροπή τις αναγκαίες πληροφορίες ώστε να αξιολογήσει την ανάγκη επικαιροποίησης ή προσαρμογής των τρεχόντων κανονισμών. Ανάλογα με τα αποτελέσματα αυτής της διαδικασίας διαβούλευσης, η Επιτροπή θα αξιολογήσει πόσο αναγκαίο είναι να προτείνει στον κοινοτικό νομοθέτη συνεκτικότερα μέτρα για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής πολιτικής στον οπτικοακουστικό τομέα, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη της και το στόχο να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον που θα ευνοεί τον ανταγωνισμό και θα είναι προσανατολισμένο στη μεγέθυνση για την ανάπτυξη του οπτικοακουστικού τομέα⁵.

¹ EE L 298/23 της 17.10.1989

² EE L 202/60 της 30.07.1997

³ COM(2001) 9 τελικό

⁴ COM(2002) 612 τελικό

⁵ Σύμφωνα με το μακροπρόθεσμο στόχο της Επιτροπής που καθορίστηκε στην ευρωπαϊκή σύνοδο κορυφής της Λισσαβώνας για να γίνει η Ένωση η ανταγωνιστικότερη οικονομία με βάση τη γνώση στον κόσμο.

1.2. Ανάπτυξη της τηλεοπτικής αγοράς στην Ευρώπη (2000-2002)⁶

Η βιομηχανία

Κατά τη διάρκεια της διετίας 2001-2002 η ευνοϊκή τάση που χαρακτήρισε την ανάπτυξη της τηλεοπτικής βιομηχανίας της ΕΕ στο τέλος του περασμένου αιώνα φαίνεται ότι έφτασε σ' ένα σημείο καμπής όπου τα επιχειρησιακά πρότυπα αντιμετωπίζουν δύσκολες δοκιμασίες και οι περισσότεροι φορείς πρέπει να επανεκτιμήσουν ριζικά τα επενδυτικά τους σχέδια τόσο από άποψη περιεχομένου όσο και από άποψη υποδομών.

Ο αριθμός των διαθέσιμων διαύλων, ο οποίος αποτελεί απόδειξη τόσο της οικονομικής υγείας του τηλεοπτικού τομέα όσο και της μεγάλης επιλογής περιεχομένου που έχει ο καταναλωτής, αντικατοπτρίζει σαφώς την αβεβαιότητα που χαρακτηρίζει τη βιομηχανία αυτή. Στις αρχές του 2001 περισσότεροι από 660 δίαυλοι με δυνατότητα εθνικής κάλυψης εξέπεμπαν στην ΕΕ στα ερτζιανά, μέσω δορυφόρου ή καλωδίου. Αυτό σημαίνει μια υγιή αύξηση μεγαλύτερη του 25% σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στοιχεία του προηγούμενου έτους. Κατά την ίδια περίοδο συνεχίστηκε η αύξηση των επενδύσεων στο σχετικά περιθωριακό - από την άποψη του μαζικού κοινού - τομέα των διαύλων με μη αναλογική ερτζιανή μετάδοση (+30%).

Υπήρξε πολύ μεγάλη αύξηση στον αριθμό των διαύλων που εκπέμπουν στην επικράτεια της ΕΕ. Πολλοί δίαυλοι εκπέμπουν τακτικά σε περισσότερα από ένα μέσα μετάδοσης και λαμβάνονται συχνά σε περισσότερες από μία χώρες της ΕΕ, κυρίως μέσω δορυφόρου. Επιπλέον, όλο και μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των διαθέσιμων σε ορισμένες αγορές διαύλων, ιδίως στις πιο μικρές, οι οποίοι εκπέμπουν από άλλες χώρες. Στις αρχές του 2001, στην ΕΕ υπήρχαν 68 δίαυλοι αυτού του είδους (+13% σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στοιχεία του προηγούμενου έτους).

Ο αυξανόμενος αριθμός των διαθέσιμων διαύλων συνδυάστηκε με παράλληλη αύξηση 2/3 του αριθμού των ψηφιακών δεσμών που προσφέρονται στο κοινό. Στην αρχή του 2001 η ανάπτυξη αυτής της μορφής τεχνικής και εμπορικής παράδοσης τηλεοπτικών προγραμμάτων κάλυψε όλες σχεδόν τις αγορές της ΕΕ. Η επιτυχία της ψηφιακής μετάδοσης οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη δορυφορική υποδομή, αφού το ξεκίνημα της ψηφιακής ερτζιανής τηλεόρασης δεν βρήκε άμεση ανταπόκριση από το κοινό. Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες, μόνο 1,5 εκατ. περίπου νοικοκυριά⁷ είχαν συνδεθεί στα τέλη του 2001 μέσω αποκωδικοποιητή με ερτζιανούς ψηφιακούς τηλεοπτικούς οργανισμούς στην Ισπανία, στη Σουηδία, στη Φινλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο είναι και η χώρα με το μεγαλύτερο αριθμό συνδέσεων. Την ίδια στιγμή, 19 εκατ. νοικοκυριά είχαν ψηφιακή λήψη τηλεοπτικών διαύλων μέσω δορυφόρου σε όλη την ΕΕ και 3 εκατ. νοικοκυριά ελάμβαναν ψηφιακό σήμα μέσω καλωδιακών συνδέσεων. Η συνολική διείσδυση της ψηφιακής μετάδοσης στα τέλη του 2001 υπολογίζεται στο 16% περίπου των νοικοκυριών της ΕΕ.

Γενικά, η ψηφιακή μετάδοση γίνεται όλο και πιο δημοφιλής. Ο αριθμός των νοικοκυριών στην ΕΕ που λαμβάνουν τηλεοπτικούς διαύλους απευθείας ή μέσω συλλογικών κεραιών ξεπέρασε στα μέσα του 2001 τα 33 εκατ., η αύξηση δηλαδή ήταν 21% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος και 52% σε σύγκριση με τα μέσα του 1997. Επιπλέον, πολύ περισσότερα νοικοκυριά λαμβάνουν τηλεοπτικά σήματα που μεταδίδονται από δορυφόρο μέσω τοπικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών καλωδιακής τηλεόρασης.

⁶ Όλα τα στατιστικά στοιχεία σε αυτή την ανακοίνωση παρασχέθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης του Οπτικοακουστικού Τομέα, εκτός εάν αναφέρεται κάτι διαφορετικό.

⁷ Το σύνολο των νοικοκυριών με τηλεόραση στην ΕΕ υπολογίζεται σε 151 444 000 για το 2001

Η δομή της καλωδιακής βιομηχανίας εξακολουθεί να έχει μεγάλες διαφορές από χώρα σε χώρα. Γενικά, οι επενδύσεις σε νέες καλωδιακές συνδέσεις προχωρούν μάλλον αργά λόγω της σχετικής αδιαφορίας του κοινού. Το ποσοστό των νοικοκυριών της ΕΕ με σύνδεση σε καλωδιακά δίκτυα το 2001 παρέμεινε στο επίπεδο του 53% του συνόλου των νοικοκυριών με τηλεόραση, και το ποσοστό των συνδεδεμένων νοικοκυριών με τρέχουσα συνδρομή σε οπτικοακουστικές υπηρεσίες ήταν σχεδόν αμετάβλητο σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, γύρω στο 61% των συνδεδεμένων νοικοκυριών (49 εκατ. νοικοκυριά περίπου, +24% σε σύγκριση με το 1997).

Τα πρότυπα προγράμματος των γενικών διαύλων δεν έχουν ουσιαστικά αλλάξει τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο, τα «ριάλιτι σόου», τα οποία χαρακτηρίζονται από σχετικά χαμηλό κόστος παραγωγής και μεγάλη προσαρμοστικότητα στο εκάστοτε εθνικό πλαίσιο, εδραίωσαν το ρόλο τους στη σχεδίαση του προγράμματος πολλών διαύλων με μεγάλη ακροαματικότητα μεταξύ των τηλεοπτικών παραγωγών μυθοπλασίας. Το 2001, εξειδικευμένες έρευνες⁸ οι οποίες καλύπτουν τις μεγαλύτερες αγορές της ΕΕ έδειξαν ότι στις ώρες μεγάλης ακροαματικότητας τείνουν να κυριαρχούν τηλεοπτικά έργα μυθοπλασίας εθνικής προέλευσης «σε πρώτη μετάδοση», ενώ τα εισαγόμενα έργα μυθοπλασίας - κυρίως αμερικανικής προέλευσης - εξακολουθούν να καλύπτουν τις άλλες ζώνες προγραμμάτων που αφιερώνονται στα έργα μυθοπλασίας. Η παρουσία ξένων τηλεοπτικών έργων μυθοπλασίας ευρωπαϊκής προέλευσης και ταινιών μεγάλου μήκους παρέμεινε μάλλον περιορισμένη, ενώ συνεχίστηκε η αύξηση των τίτλων τηλεοπτικών συμπαραγωγών σε επίπεδο ΕΕ έργων μυθοπλασίας μετά την κάμψη που είχε σημειωθεί το 1999.

Συνολικά, συνεχίστηκε η επιδείνωση στο εμπόριο τηλεοπτικών δικαιωμάτων με τις ΗΠΑ και το 2000 καταγράφηκε έλλειμμα 4,1 εκατ. € περίπου (+ 17,5% σε σύγκριση με το 1999) επί συνολικού ελλείμματος για τα οπτικοακουστικά το οποίο εκτιμήθηκε σε 8,2 εκατ. € (+ 14% σε σύγκριση με το 1999). Το εμπορικό έλλειμμα συνεχίστηκε το 2001.

Το κοινό

Όλα σχεδόν τα νοικοκυριά στην ΕΕ (πάνω από 155 εκατ. το 2000) διαθέτουν τηλεοπτικούς δέκτες και σε πολλά κράτη μέλη περισσότερα από τα μισά νοικοκυριά διαθέτουν δύο ή περισσότερους δέκτες. Ο αριθμός των τηλεοπτικών δεκτών 16:9 αυξάνεται και οι αθροιστικές (1992/2000) πωλήσεις δείχνουν ότι στην ΕΕ υπήρχε μια εγκατεστημένη βάση εννέα εκατομμυρίων δεκτών περίπου στα τέλη του 2000.

Το 2001 ο χρόνος τηλεθέασης στα κράτη μέλη της ΕΕ κυμάνθηκε από 142 λεπτά την ημέρα στην Αυστρία⁹ έως 243 λεπτά στην Ελλάδα¹⁰. Η αύξηση της προσφοράς οπτικοακουστικών υπηρεσιών, η οποία μετράται με βάση τους διαθέσιμους διαύλους, δεν επέφερε παράλληλη αύξηση στο χρόνο τηλεθέασης κατά τα έτη 2000 και 2001. Σε ορισμένες χώρες η θετική τάση που επικρατούσε κατά τις περασμένες δεκαετίες (έτη) φαίνεται ότι έχει σταματήσει. Ωστόσο, από τα στατιστικά στοιχεία δεν φαίνεται εάν αυτά τα νέα πρότυπα κατανάλωσης οφείλονται σε στροφή της προτίμησης του κοινού από την παρακολούθηση τηλεοπτικών εκπομπών σε άλλες ασχολίες, όπως η πλόηγηση στο Διαδίκτυο. Μάλιστα, οι εμφανείς αλλαγές στις συνήθειες των καταναλωτών εντοπίζονται κυρίως στις χώρες στις οποίες οι συνδέσεις στο Διαδίκτυο είναι σχετικά λίγες, ενώ στις χώρες οι οποίες έχουν σχετικά υψηλό ποσοστό χρηστών του Διαδικτύου καταγράφηκαν αυξανόμενες ή σταθερές περίοδοι τηλεθέασης.

⁸ Έκθεση 2001 «Television Fiction in Europe» από την Eurofiction.

⁹ Ηλικιακή ομάδα άνω των 12 ετών

¹⁰ Ηλικιακή ομάδα άνω των 6 ετών

Το 2001, οι δημόσιοι δίαυλοι διατήρησαν ουσιαστικά το μερίδιο του κοινού τους στα διάφορα εθνικά περιβάλλοντα. Οι συνδρομητικοί δίαυλοι εξακολουθούν να διατηρούν ένα ουσιαστικό μέρος του κοινού στις αγορές στις οποίες πρωτοεμφανίστηκαν. Ωστόσο, η σπουδαιότητά τους όσον αφορά το κοινό φαίνεται ότι συνδέεται στενά με τις οικονομικές εξελίξεις που χαρακτηρίζουν τη ζωή των λίγων εταιρειών που λειτουργούν σε κάθε αγορά. Γενικά, στα τέλη του 2001 ο αριθμός των συνδρομών σε ψηφιακές δορυφορικές δέσμες συνδρομητικής τηλεόρασης στην ΕΕ έφτασε τα 15,5 εκατ. περίπου. Κύρια αγορά εξακολουθεί να είναι το ΗΒ, ενώ σε ορισμένα κράτη μέλη η ανάπτυξη των συνδρομητικών διαύλων δυσχεραίνεται από διάφορες μορφές πειρατείας.

Οι ξένοι δίαυλοι συγκεντρώνουν σημαντικό ποσοστό του κοινού σε ορισμένα κράτη μέλη, ιδίως στα μικρότερα και σ' εκείνα που μοιράζονται την εθνική τους γλώσσα με μεγαλύτερους γείτονες. Σε κάποιες περιπτώσεις αυτό το ποσοστό του κοινού μπορεί να ξεπερνά το 40%. Ωστόσο, η παρουσία διαύλων οι οποίοι έχουν ως στόχο τους ξένες αγορές είναι σημαντική σε λίγα μόνο κράτη μέλη, ενώ σε επίπεδο ΕΕ είναι περισσότερο συνηθισμένο για το κοινό να παρακολουθεί ξένους διαύλους που δεν έχουν ως στόχο τους την εθνική αγορά του.

Συνολική αξία της αγοράς

Ο συνολικός κύκλος εργασιών του τομέα τηλεοπτικής και ραδιοφωνικής μετάδοσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2000 μπορεί να εκτιμηθεί σε 62 εκατ. € περίπου (+ 11,6% σε σύγκριση με το 1999). Η διαφήμιση παραμένει η κύρια πηγή χρηματοδότησης για τους τηλεοπτικούς οργανισμούς στην ΕΕ. Μετά από πολλά χρόνια αδιάκοπης ανάπτυξης, η ακαθάριστη αγορά τηλεοπτικών διαφημίσεων έχει φτάσει τα 22,5 δισεκατ. € περίπου (+ 8% σε σύγκριση με το 1999). Το 2001, οι απογοητευτικές εξελίξεις της οικονομίας σε παγκόσμιο επίπεδο επηρέασαν άμεσα τις δαπάνες για τη διαφήμιση, συμπεριλαμβανομένης και της τηλεοπτικής διαφήμισης. Για το 2001 η μείωση των εσόδων από τις διαφημίσεις μπορεί να εκτιμηθεί¹¹ σε 6,3% περίπου. Το 2002 η αγορά της διαφήμισης πρέπει να γνωρίσει σταθεροποίηση (+ 0,5%), ενώ για το 2003 αναμένεται ανάκαμψη (+ 4,5%).

Επίσης, η συνδρομητική τηλεόραση αύξησε τη ροή των εσόδων του οπτικοακουστικού τομέα φτάνοντας το συνολικό ποσό των 10,7 δισεκατ. € το 2000, μια αύξηση δηλαδή ίση με 22,8% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Οι δημόσιοι τηλεοπτικοί οργανισμοί εξακολουθούν να χρηματοδοτούνται κυρίως από τα τέλη που καταβάλλουν οι τηλεθεατές. Τα συνολικά έσοδα των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών έφτασαν τα 26,3 δισεκατ. € κατά το 2000 (+ 4,0% σε σύγκριση με το 1999). Οι επιχορηγήσεις και οι εγγυήσεις δανείων παρέμειναν σημαντική μορφή χρηματοδότησης για ορισμένους δημόσιους τηλεοπτικούς οργανισμούς, ενώ σε κάποιες χώρες τα τηλεοπτικά τέλη αντικαταστάθηκαν με χρηματοδότηση μέσω του γενικού συστήματος φορολογίας. Το μερίδιο εμπορικών εσόδων των δημόσιων τηλεοπτικών οργανισμών εμφανίζει αύξηση σε πολλές χώρες και αντιπροσωπεύει, γενικά, το 1/3 του συνόλου των εσόδων.

Τα οικονομικά αποτελέσματα της βιομηχανίας

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, πολλοί ιδιωτικοί τηλεοπτικοί οργανισμοί εφήρμοσαν μια πολιτική στρατηγικών συμμαχιών και συγχωνεύσεων εκμεταλλευόμενοι τις ευνοϊκές συνθήκες που επικρατούσαν στις κεφαλαιαγορές. Οι πρωτοβουλίες αυτές αποσκοπούσαν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους. Κατά το 2002, η αδυναμία πολλών φορέων να

¹¹ Πηγή: European Advertising & Media Forecast, Αύγουστος 2002

επιτύχουν τα υπεσχημένα οικονομικά κέρδη μέσα σ' ένα πλαίσιο ύφεσης των κεφαλαιαγορών, υποχρέωσε πολλές από τις πιο επιθετικές εταιρείες να υποτιμήσουν τις μετοχές που είχαν αποκτήσει. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι εταιρείες δεν μπόρεσαν να επιβιώσουν και υποχρεώθηκαν να κηρύξουν πτώχευση.

Σύμφωνα με ορισμένες αναλύσεις, κατά το 2000 τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης παρέμειναν θετικά για την πλειονότητα των τηλεοπτικών επιχειρήσεων στην ΕΕ. Ωστόσο, τα αποτελέσματα αυτά ήταν πολύ πιο περιορισμένα σε σύγκριση με αυτά που καταγράφηκαν τα προηγούμενα έτη (- 80% σε σύγκριση με το 1997) και ανεπαρκή για να οδηγήσουν σε θετικά καθαρά αποτελέσματα. Μέσα στη γενική τάση, οι τηλεοπτικές επιχειρήσεις οι οποίες χρηματοδοτούνταν από εμπορικές διαφημίσεις κατόρθωσαν να βελτιώσουν τις οικονομικές επιδόσεις τους, οι δημόσιοι τηλεοπτικοί οργανισμοί είδαν τις οικονομικές τους επιδόσεις να γίνονται αρνητικές και οι οργανισμοί δεσμών τηλεοπτικών διαύλων, καθώς και άλλες εταιρείες που λειτουργούν σε τμήματα της αγοράς είδαν να επιδεινώνονται τα ήδη αρνητικά αποτελέσματα.

Κατά τα έτη 2001 και 2002, για τα οποία δεν υπάρχουν αναλυτικά στατιστικά στοιχεία, δεν ευοδώθηκαν πολλές ελπίδες για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη των πιο καινοτόμων πρωτοβουλιών στην οπτικοακουστική βιομηχανία και επιβεβαιώθηκε η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των παραδοσιακότερων επιχειρηματικών προτύπων.

1.3 Ανεξάρτητη μελέτη

Με σκοπό να πάρει μια ανεξάρτητη γνώμη σχετικά με τις οικονομικές τάσεις στην οπτικοακουστική βιομηχανία, η Επιτροπή στις αρχές του 2001 ζήτησε από ένα σύμβουλο να συντάξει μια γενική ανάλυση των πρόσφατων εξελίξεων στον τομέα αυτό στην ΕΕ, καθώς και μια πρόβλεψη σχετικά με τις μελλοντικές εξελίξεις έως το 2010¹². Στη μελέτη τονίστηκε η εμφάνιση και/ή η εδραίωση ορισμένων τάσεων, όπως η συνεχής αύξηση που παρατηρείται στις πολυδιαυλικές και/ή στις ψηφιακές πλατφόρμες, η διατήρηση του παραδοσιακού ποσοστού του κοινού από τους δημόσιους τηλεοπτικούς οργανισμούς και τους εμπορικούς σταθμούς ελεύθερης λήψης, η μείωση της οικονομικής δύναμης και της προοδευτικής εδραίωσης όλων των οργανισμών, η αύξηση του μεγέθους των εσόδων που προέρχονται από συνδρομές, η δημιουργία μεγάλων διεθνών ομίλων, ορισμένοι από τους οποίους προέρχονται από οργανισμούς οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε άλλες αγορές: τύπος, ηλεκτρονικά είδη ευρείας κατανάλωσης, έργα πολιτικού μηχανικού και κατασκευές.

Στη μελέτη υπογραμμίστηκε επίσης το γεγονός ότι αν και μεγάλος αριθμός νοικοκυριών μπορεί να έχει πρόσβαση σε πολυδιαυλικές πλατφόρμες (όπως η καλωδιακή, η δορυφορική ή η ψηφιακή ερτζιανή τηλεόραση), ορισμένα νοικοκυριά έχουν πρόσβαση σε λιγότερους από 5 διαύλους και ότι ο ευρωπαϊός καταναλωτής δεν έχει αλλάξει ακόμη συμπεριφορά και έχει την τάση να παρακολουθεί τους ίδιους προτιμώμενους διαύλους. Αυτό σημαίνει ότι τα έσοδα από τη διαφήμιση εξακολουθούν να διοχετεύονται στους κύριους τηλεοπτικούς οργανισμούς.

Ο σύμβουλος προσδιόρισε τρεις κατευθύνσεις προς τις οποίες μπορεί να εξελιχθεί η προσφορά των οπτικοακουστικών υπηρεσιών: το πρώτο σενάριο είναι αυτό της «εφαρμογής των συνηθισμένων επιχειρηματικών πρακτικών», το οποίο είναι πιθανότερο να γίνει πραγματικότητα στην περίπτωση ενός αρνητικού οικονομικού περιβάλλοντος. Δεύτερο

¹² Η μελέτη "Outlook of the development of technologies and markets for the European Audio-visual sector up to 2010" του Arthur Andersen είναι διαθέσιμη στον ιστοχώρο για την πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα:
http://europa.eu.int/comm/avpolicy/stat/tvoutlook/tvoutlook_finalreport.pdf

σενάριο είναι αυτό της «διαλογικότητας» το οποίο εξαρτάται από τη γρήγορη ανάπτυξη των νέων υπηρεσιών διαλογικού χαρακτήρα. Το τρίτο σενάριο της «εξατομίκευσης» βασίζεται στην ανάπτυξη της εξατομικευμένης προσφοράς των οπτικοακουστικών υπηρεσιών που ήδη υπάρχουν.

Τα σενάρια της «διαλογικότητας» και της «εξατομίκευσης» είναι πιθανότερο να πραγματοποιηθούν σε ένα θετικό οικονομικό περιβάλλον. Θα οδηγούσαν σε ουσιαστική αλλαγή των αντίστοιχων ρόλων των παραγόντων της αγοράς και της δομής της βιομηχανίας.

2. ΠΡΟΟΛΟΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΣΗΜΕΙΩΘΕΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

Το 2001 το Δικαστήριο σε δύο περιπτώσεις αποφάσισε ότι τα κράτη μέλη δεν είχαν εφαρμόσει την οδηγία εντός του προβλεπόμενου χρονικού πλαισίου. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το Λουξεμβούργο¹³ και η Ιταλία¹⁴ δεν είχαν ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με την οδηγία. Και στα δύο κράτη μέλη οι διατάξεις της οδηγίας εφαρμόστηκαν όπως έπρεπε στο μεταξύ. Η Επιτροπή κατά το 2001 μπόρεσε να κλείσει μια υπόθεση εναντίον της Γαλλίας σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας¹⁵. Το 2002 υπήρχε μία ακόμη εκκρεμούσα υπόθεση στο ΔΕΚ κατά των Κάτω Χωρών¹⁶, αλλά η Επιτροπή μπόρεσε να αποσύρει την αίτησή της, επειδή και οι Κάτω Χώρες έχουν τώρα εφαρμόσει κατ' ουσία την οδηγία. Επιπλέον η Επιτροπή σημειώνει ότι τα κράτη μέλη έχουν διαθέσει επαρκείς πόρους για να εφαρμόσουν την εθνική νομοθεσία με αποτελεσματική μεταφορά της οδηγίας. Έχουν δημιουργηθεί ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές και έχουν οριστεί οι προϋπολογισμοί για τους τεχνικούς πόρους, καθώς επίσης έχει αυξηθεί και το προσωπικό στις περιπτώσεις που δεν επαρκούσε.

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

3.1. Βασικές αρχές

Η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας προβλέπει στο άρθρο 151 παράγραφος 4 ότι όταν η Κοινότητα αναλαμβάνει δράσεις δυνάμει άλλων διατάξεων της Συνθήκης λαμβάνει υπόψη της τις πολιτιστικές πτυχές, αποβλέποντας ιδιαίτερα στο σεβασμό και στην προώθηση της πολυμορφίας των πολιτισμών της. Η κοινοτική πολιτική στον τομέα της ρύθμισης του περιεχομένου των μέσων είναι ουσιαστικά η πολιτική για την εσωτερική αγορά και διέπεται από το στόχο της εσωτερικής αγοράς για την ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών (συμπεριλαμβανομένων των εφημερίδων και των περιοδικών, για παράδειγμα) και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών (συμπεριλαμβανομένων των ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων).

Σύμφωνα με το άρθρο 6.2 της Συνθήκης και τη νομολογία του ΔΕΚ, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται με την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950. Στο άρθρο 10 της σύμβασης

¹³ ΔΕΚ C-119/00 Απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 21ης Ιουνίου 2001. Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου.

¹⁴ ΔΕΚ C-207/00 Απόφαση του Δικαστηρίου (τέταρτο τμήμα) της 14ης Ιουνίου 2001. Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά της Ιταλικής Δημοκρατίας.

¹⁵ ΔΕΚ C-140/99

¹⁶ ΔΕΚ C-145/00

αυτής αναφέρεται στην πρώτη παράγραφο ότι στο δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης περιλαμβάνεται και η ελευθερία της λήψης πληροφοριών. Αυτό σημαίνει ότι δεν είναι δυνατόν να υπάρχει ελευθερία της έκφρασης χωρίς την ελεύθερη κυκλοφορία των πληροφοριών. Εξασφαλίζοντας την ελεύθερη παροχή διασυνοριακών τηλεοπτικών υπηρεσιών, η πολιτική για την εσωτερική αγορά συμβάλλει στην ελευθερία της έκφρασης, που αποτελεί θεμελιώδη αρχή για την λειτουργία των δημοκρατικών κοινωνιών μας. Επιπλέον, για να αρθούν τα εμπόδια που τίθενται στην ελεύθερη κυκλοφορία των πληροφοριών πρέπει να ληφθούν υπόψη οι στόχοι του γενικού συμφέροντος, όπως η πολυφωνία, η πολιτιστική πολυμορφία, η προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων, η προστασία των καταναλωτών και η προστασία των ανηλίκων.

Η κοινοτική νομοθεσία πρέπει να είναι ανάλογη με τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν¹⁷. Η πρωταρχικής σημασίας ελευθερία του λόγου σε μια ελεύθερη κοινωνία σημαίνει ότι η ρύθμιση πρέπει να είναι η ελάχιστη δυνατή με σκοπό την επίτευξη εκείνων των στόχων του δημοσίου συμφέροντος.

3.2. Δικαιοδοσία

Η οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» παρέχει το νομικό πλαίσιο για τις τηλεοπτικές μεταδόσεις στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όταν η οδηγία τροποποιήθηκε το 1997, εισήχθησαν ορισμένα πρακτικά κριτήρια, τα οποία σχεδιάστηκαν για να προσδιορίζεται με εξαντλητική διαδικασία το κράτος μέλος που έχει δικαιοδοσία επί του τηλεοπτικού οργανισμού.

Είναι σαφές ότι σύμφωνα με τον κοινοτικό νόμο δεν είναι δυνατόν να υπάρχει διπλή δικαιοδοσία. Η οδηγία θέτει ορισμένα κριτήρια με βάση τα οποία καθορίζεται το κράτος μέλος που έχει τη δικαιοδοσία. Επιπλέον, η οδηγία αναφέρει σαφώς ότι όπου δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί η δικαιοδοσία με βάση τα κριτήρια που καθορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 3, το αρμόδιο κράτος μέλος καθορίζεται με αναφορά στο άρθρο 52 (νυν άρθρο 43) και εξής της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Δεν είναι επομένως δυνατόν σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία να έχουν δικαιοδοσία περισσότερα από ένα κράτος μέλος.

Κατά την περίοδο αναφοράς η Επιτροπή μερίμνησε για την τήρηση και την αποτελεσματικότητα των αρχών αυτών.

Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εξέτασε τα ζητήματα δικαιοδοσίας και δράσης εκ μέρους ενός κράτους μέλους λήψης στην υπόθεση Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά του Βασιλείου του Βελγίου¹⁸. Όσον αφορά τη δικαιοδοσία, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι υπάρχει σαφής διαχωρισμός των υποχρεώσεων μεταξύ των κρατών μελών από τα οποία προέρχονται οι εκπομπές και εκείνων τα οποία τις λαμβάνουν. Εναπόκειται αποκλειστικά στο κράτος μέλος από το οποίο προέρχονται οι ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές να ελέγχει την εφαρμογή της νομοθεσίας του στις εκπομπές αυτές και να εξασφαλίζει την τήρηση των διατάξεων της οδηγίας. Το κράτος μέλος λήψης περιορίζεται στη διαπίστωση ότι οι εν λόγω εκπομπές προέρχονται από άλλο κράτος μέλος.

Μετά την υποβολή μιας καταγγελίας, η Επιτροπή επικέντρωσε την προσοχή της στην εφαρμογή των διατάξεων αυτών της οδηγίας από την Ολλανδική Επιτροπή Μέσων Ενημέρωσης (Commissariaat voor de Media).

¹⁷ Όπως ορίζεται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, βλ. C-84/94, C-233/94, C-76/90 κ.λπ.

¹⁸ ΔΕΚ C-11/95 - απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 1996.

Ο ενάγων, CLT-UFA SA, είναι τηλεοπτικός οργανισμός δορυφορικής μετάδοσης, που έχει πάρει άδεια στο Λουξεμβούργο και διευθύνει τους διαύλους RTL 4 και 5 στην ολλανδική αγορά. Η Ολλανδική Επιτροπή Μέσων Ενημέρωσης, με απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2002, επικύρωσε την προηγούμενη απόφασή της της 20ης Νοεμβρίου 1997. Σύμφωνα με την αρχική αυτή απόφαση ο τηλεοπτικός οργανισμός RTL/Veronica της Holland Media Group SA ήταν αρμόδιος για τους διαύλους RTL 4 και RTL5, οι οποίοι κατά συνέπεια υπάγονταν στη δικαιοδοσία των ολλανδικών αρχών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί ότι, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στην οδηγία, οι δίαυλοι RTL 4 and 5 υπάγονται στη δικαιοδοσία των αρχών του Λουξεμβούργου. Οι δύο πλευρές δεν αμφισβητούν το γεγονός ότι η άδεια στους διαύλους αυτούς έχει χορηγηθεί στο Λουξεμβούργο. Θα υπάρξει στενή παρακολούθηση της υπόθεσης αυτής ώστε να εξασφαλιστεί ότι η ερμηνεία που δίνεται στα κριτήρια συμβαδίζει με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

3.3. Εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία (άρθρο 3α)

Το άρθρο 3α παράγραφος 1 της οδηγίας επιτρέπει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν *εθνικά μέτρα* για να προστατεύουν τις εκδηλώσεις τις οποίες θεωρούν μείζονος σημασίας για την κοινωνία, κατά τρόπον ώστε μια σημαντική μερίδα του κοινού να μην εμποδίζεται να παρακολουθήσει τις εκδηλώσεις αυτές σε δωρεάν τηλεοπτικό πρόγραμμα. Το άρθρο 3α παράγραφος 2 περιγράφει τη διαδικασία με την οποία μπορεί να ζητηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκαταρκτικός έλεγχος της συμβατότητας των λαμβανόμενων μέτρων με το κοινοτικό δίκαιο. Το άρθρο 3α παράγραφος 3 σκοπό έχει να εξασφαλίσει ότι οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί που είναι εγκαταστημένοι σε άλλα κράτη μέλη εφαρμόζουν τα μέτρα που έχουν ληφθεί από τα κράτη μέλη αυτά.

Έως τα τέλη του 2002 έχουν ληφθεί μέτρα σε σχέση με το άρθρο 3α παράγραφος 1 από την Ιταλία, τη Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Αυστρία. Στις αρχές του έτους 2002, η Δανία απέσυρε τα μέτρα της¹⁹. Σύμφωνα με το άρθρο 3α παράγραφος 2 της οδηγίας, ενοποιημένος κατάλογος των μέτρων που έλαβαν τα κράτη μέλη δημοσιεύεται μία φορά το χρόνο στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Ο τελευταίος ενοποιημένος κατάλογος δημοσιεύτηκε τον Αύγουστο του 2002²⁰.

Κατά την περίοδο που καλύπτεται από την παρούσα έκθεση τα μέτρα που έλαβε η Αυστρία συζητήθηκαν από την επιτροπή επαφών και δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις 19 Ιανουαρίου 2002²¹.

Τα μέτρα ορίζονται στην πράξη για τα αποκλειστικά τηλεοπτικά δικαιώματα (Fernseh-Exklusivrechtsgesetz – FERG) και στο Διάταγμα σχετικά με τις εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία περιλαμβάνεται κατάλογος με τις εκδηλώσεις αυτές. Σύμφωνα με την πράξη αυτή (FERG) οι τηλεοπτικοί οργανισμοί που έχουν αποκτήσει αποκλειστικά δικαιώματα είναι υποχρεωμένοι να εξασφαλίζουν ότι τις εκδηλώσεις αυτές μπορεί να τις παρακολουθήσει το 70% τουλάχιστον των τηλεθεατών²² στην Αυστρία από δίαυλο δωρεάν

¹⁹ Δημοσιεύτηκε στη ΕΕ C 45, 19.02.2002

²⁰ ΕΕ C 189, 9.8.2002, σ.2

²¹ ΕΕ C 16, 19.1.2002, σ.8

²² Το 70% των τηλεθεατών καλύπτει τον αριθμό των νοικοκυριών «που παρακολουθούν τηλεόραση» και διαθέτουν υποδομή καλωδιακής ή ψηφιακής τηλεόρασης. Το όριο αυτό κάνει τους ακόλουθους τηλεοπτικούς οργανισμούς επιλέξιμους για τη μετάδοση των εκδηλώσεων που περιλαμβάνονται στον

πρόσβασης. Η διαδικασία διαβούλευσης που προβλεπόταν στο νομοσχέδιο ήταν αρκετά ευρεία και συμπεριελάμβανε και τους κατόχους των δικαιωμάτων.

Οι εκδηλώσεις που περιλαμβάνονται στον κατάλογο είναι: οι θερινοί και χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες· από το Παγκόσμιο και το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου οι αγώνες της αυστριακής ομάδας καθώς και οι εναρκτήριοι, οι ημιτελικοί και τελικοί αγώνες (ανδρών)· ο τελικός του κυπέλου ποδοσφαίρου της Αυστρίας· το παγκόσμιο πρωτάθλημα αλπικού σκι της διεθνούς συνομοσπονδίας σκι (FIS) και το παγκόσμιο πρωτάθλημα νορβηγικού σκι· η πρωτοχρονιάτικη συναυλία της συμφωνικής ορχήστρας της Βιέννης· ο χορός της όπερας της Βιέννης.

Το Βέλγιο υπέβαλε σχέδιο μέτρων στις 5 Σεπτεμβρίου του 2002. Η πρόταση αυτή δεν ήταν πλήρης και για το λόγο αυτό οι βελγικές αρχές ενημερώθηκαν ανάλογα. Στην πρώτη συνάντηση, οι ιρλανδικές αρχές δήλωσαν την πρόθεσή τους να υποβάλουν σχέδιο μέτρων στο άμεσο μέλλον και ενημερώθηκαν σχετικά με τη διαδικασία που προαναφέρεται.

Η εφαρμογή του άρθρου 3α παράγραφος 3 της οδηγίας είναι υποχρεωτική για όλα τα κράτη μέλη. Η αποτελεσματική εφαρμογή του είναι σημαντική, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι ειδικές διατάξεις των κρατών μελών ως προς τις εκδηλώσεις μείζονος σημασίας, όπως προβλέπεται από το άρθρο 3α παράγραφος 1, δεν καταστρατηγούνται από ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που ανήκουν στη δικαιοδοσία άλλων κρατών μελών. Η Επιτροπή θεωρεί ικανοποιητική την εφαρμογή του άρθρου 3α κατά την περίοδο αναφοράς. Το άρθρο 3α αποτέλεσε θέμα προσφυγών ενώπιον δικαστηρίων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Σύμφωνα με τη Βουλή των Λόρδων²³ «το αποτέλεσμα το οποίο απαιτεί το άρθρο 3α παράγραφος 3 να επιτύχουν τα κράτη μέλη είναι απόλυτα σαφές. Σκοπός του είναι να αποτρέψει τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς από το να χρησιμοποιούν τα αποκλειστικά δικαιώματα με τέτοιο τρόπο που μεγάλη μερίδα του κοινού σε άλλο κράτος μέλος να στερείται της δυνατότητας παρακολούθησης μιας συγκεκριμένης εκδήλωσης». Ακόμη μία υπόθεση εκκρεμεί στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο²⁴. Κύριο ζήτημα στην υπόθεση αυτή φαίνεται ότι είναι η εκτίμηση του ρόλου της Επιτροπής σε σχέση με το άρθρο 3α της οδηγίας.

3.4. Προώθηση της διανομής και της παραγωγής τηλεοπτικών προγραμμάτων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε στις 8 Νοεμβρίου 2002 την πέμπτη ανακοίνωση στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο περί της εφαρμογής των άρθρων 4 και 5 της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 97/36/ΕΚ, για την περίοδο 1999-2000 σχετικά με την προώθηση της διανομής και της παραγωγής τηλεοπτικών προγραμμάτων²⁵.

Το άρθρο 4 αναφέρει ότι τα κράτη μέλη μεριμνούν, κάθε φορά που αυτό είναι εφικτό και με κατάλληλα μέσα, ώστε οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί να αφιερώνουν σε ευρωπαϊκά έργα, κατά την έννοια του άρθρου 6, το μεγαλύτερο ποσοστό του χρόνου εκπομπής τους. Το άρθρο 5 αναφέρει ότι τα κράτη μέλη μεριμνούν, κάθε φορά που αυτό είναι εφικτό και με τα κατάλληλα μέσα, ώστε οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί να αφιερώνουν τουλάχιστον 10 % του χρόνου εκπομπής τους ή, εναλλακτικά, κατ' επιλογή του κράτους μέλους, το 10 % τουλάχιστον του προϋπολογισμού των προγραμμάτων τους, σε ευρωπαϊκά έργα παραγωγών

κατάλογο: ORF 1 και 2, ARD, ZDF, RTL, PRO7, SAT1, 3 Sat, BFS (Bayern), RTL 2, Vox [πηγή στοιχείων: <http://mediaresearch.orf.at>].

²³ Regina κατά ITC, 25 Ιουλίου 2001, UKHL 42

²⁴ Υπόθεση T-33/01

²⁵ COM(2002) 612 τελικό

ανεξάρτητων από ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς. Το ποσοστό αυτό πρέπει να επιτευχθεί αφιερώνοντας κατάλληλο ποσοστό σε πρόσφατα έργα, δηλαδή σε έργα που μεταδίδονται εντός πέντε ετών από την παραγωγή τους.

Και για τα δύο αυτά άρθρα (4 και 5) η πλειονότητα των κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1, επέλεξε λεπτομερέστερους ή αυστηρότερους κανόνες στον τομέα αυτόν.

Μέσα στο πλαίσιο της αναθεώρησης της οδηγίας, η Επιτροπή τόνισε τις γενικές τάσεις που παρατηρούνται τόσο σε κοινοτικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο κάθε κράτους μέλους. Για το σκοπό αυτό, αναπτύχθηκε μια σειρά δεικτών με βάση τα κριτήρια που καθορίζονται στα άρθρα 4 και 5 της οδηγίας ώστε να δημιουργηθεί ένας αντικειμενικός πίνακας ανάλυσης.

Από τις εθνικές εκθέσεις προκύπτει ότι, για την περίοδο αναφοράς (1999-2000), η εφαρμογή από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης των διατάξεων του άρθρου 4 (ευρωπαϊκά έργα) και του άρθρου 5 (ευρωπαϊκά έργα ανεξάρτητων παραγωγών) της οδηγίας είναι γενικά ικανοποιητική.

Από τη λεπτομερή εξέταση των εκθέσεων αυτών που έκανε η Επιτροπή διαπιστώθηκε ότι, και για τα δύο άρθρα (4 και 5) υπάρχει μια θετική, δυναμική τάση όσον αφορά τη μετάδοση ευρωπαϊκών έργων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων των ανεξάρτητων παραγωγών, μέσα στο πλαίσιο της γενικής αύξησης του αριθμού των διαύλων κατά την περίοδο αναφοράς.

Ο μέσος χρόνος μετάδοσης ευρωπαϊκών έργων²⁶ για όλους τους ευρωπαϊκούς διαύλους, σε όλα τα κράτη μέλη, ήταν 60,68% το 1999 και 62,18% το 2000, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση 1,50% κατά την περίοδο αναφοράς.

Ο μέσος χρόνος μετάδοσης έργων ανεξάρτητων παραγωγών²⁷ από όλους τους ευρωπαϊκούς διαύλους, σε όλα τα κράτη μέλη, ήταν 37,51% το 1999 και 40,47% το 2000, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση 2,95% κατά την περίοδο αναφοράς.

Το ποσοστό του χρόνου που διατίθεται κατά μέσο όρο, από όλους τους ευρωπαϊκούς διαύλους σε όλα τα κράτη μέλη, για τη μετάδοση ευρωπαϊκών έργων ανεξάρτητων παραγωγών («κατάλληλο ποσοστό») ήταν 53,80% το 1999 και 55,71% το 2000, σημειώθηκε δηλαδή αύξηση 1,91% κατά την περίοδο αναφοράς.

Στην ανακοίνωση καταγράφονται επίσης οι λόγοι που προέβλεπαν τα κράτη μέλη για τους διαύλους οι οποίοι δεν μπόρεσαν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία. Μεταξύ αυτών, ήταν και οι ακόλουθοι λόγοι:

- Ομάδες διαύλων που ανήκουν στον ίδιο τηλεοπτικό οργανισμό. Στις εκθέσεις των κρατών μελών πολλές φορές τονίστηκε ότι οι συγκεκριμένοι δίαυλοι, όλοι μαζί, κάλυπταν ή υπερέβαιναν το ελάχιστο ποσοστό που ορίζεται από την οδηγία.

²⁶ Για κάθε χρόνο που εξετάζεται, το μερίδιο του κοινού βασίζεται στα πιο πρόσφατα στοιχεία που δημοσιεύτηκαν από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης του Οπτικοακουστικού Τομέα: Στατιστική Επετηρίδα 2002 (2ος τόμος) «Οπτικοακουστικός εξοπλισμός νοικοκυριών, μετάδοση, τηλεοπτικό κοινό». Λαμβάνονται υπόψη, εκτός από ειδικές περιπτώσεις, όλοι οι δίαυλοι με ποσοστό ακροαματικότητας πάνω από 3% (όλη την ημέρα) στη διάρκεια καθενός από τα δύο έτη που εξετάζονται.

²⁷ Ο μέσος χρόνος εκπομπής, ή εναλλακτικά, ανάλογα με την επιλογή που έχουν κάνει τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή της οδηγίας, η μέση αναλογία του προϋπολογισμού των προγραμμάτων τους που έχουν διαθέσει σε ευρωπαϊκά έργα ανεξάρτητων παραγωγών.

- Επιτεύχθηκε πρόοδος όσον αφορά την εξειδίκευση των προγραμμάτων των διαύλων. Σε πολλές περιπτώσεις, λόγω της εξειδίκευσης δεν ήταν δυνατόν να επιτευχθεί το ελάχιστο ποσοστό (πολύ συγκεκριμένο τμήμα αγοράς).
- Πρόσφατη εξειδίκευση του διαύλου. Παρ' όλ' αυτά, πολλοί από τους νεοεμφανιζόμενους διαύλους μεταδίδουν σε μεγάλο ποσοστό ευρωπαϊκά έργα κατά τα πρώτα χρόνια της λειτουργίας τους με σκοπό να διεισδύσουν στη συγκεκριμένη αγορά.
- Θυγατρικές επιχειρήσεις εταιρειών οι οποίες δεν έχουν την έδρα τους στην ΕΕ. Αυτού του είδους οι δίαυλοι έχουν την τάση να χρησιμοποιούν συστηματικά δικό τους υλικό καταλόγου και σπάνια προβάλλουν ευρωπαϊκά έργα.

Στην πράξη, οι λόγοι αυτοί συνδυάζονται στις εκθέσεις των κρατών μελών. Οι εν λόγω δίαυλοι είναι πολλές φορές οι ίδιοι στα κράτη μέλη αυτά.

Όσον αφορά τα μέτρα που προβλέπονται ή που εγκρίθηκαν για τη διόρθωση των περιπτώσεων μη συμμόρφωσης, αξίζει να σημειωθεί ότι αναφέρθηκαν διάφορα είδη: συνεχής διάλογος, επιτήρηση των συγκεκριμένων διαύλων, επίσημες προειδοποιήσεις και διαδικασίες κατά των τηλεοπτικών οργανισμών.

3.5. Η εφαρμογή των κανόνων για τη διαφήμιση (άρθρα 10 έως 20)

Η οδηγία ορίζει κανόνες και υποχρεώσεις στο κεφάλαιο IV σχετικά με τις τηλεοπτικές διαφημίσεις, τις χορηγίες και τις τηλεαγορές, οι οποίοι αφορούν την επιτρεπόμενη διάρκεια μετάδοσης διαφημίσεων (όρια ανά ημέρα και ανά ώρα, άρθρο 18), τον αριθμό και τις προϋποθέσεις των διαφημιστικών διακοπών (άρθρο 11) καθώς και τους κανόνες που διέπουν το περιεχόμενο και τη μορφή των διαφημιστικών μηνυμάτων (άρθρα 10, 12, 13, 14, 15 και 16). Ειδικοί κανόνες (άρθρο 17) εφαρμόζονται στη χορηγία τηλεοπτικών προγραμμάτων.

Στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποβλήθηκαν πολλές προσφυγές - προερχόμενες συχνά από ενώσεις καταναλωτών - για τη μη τήρηση, όπως διατείνονταν, από ορισμένα κράτη μέλη των κανόνων διαφήμισης και χορηγίας που αφορούν τα χρονικά όρια. Κατά την περίοδο που εξετάζεται στην παρούσα έκθεση τα προβλήματα αφορούσαν ιδίως τις πρακτικές που εφαρμόζουν ορισμένοι τηλεοπτικοί οργανισμοί στην Ελλάδα.

Όσον αφορά την εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ, κινήθηκε διαδικασία επί παραβάσει λόγω κακής εφαρμογής σε τρεις περιπτώσεις, οι οποίες αφορούν την Ελλάδα, την Ισπανία και την Ιταλία (μη συμμόρφωση με τις διατάξεις περί διαφήμισης). Οι υποθέσεις που αφορούν την Ισπανία και την Ιταλία έκλεισαν στη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Οι ισχυρισμοί που αφορούν τους ελληνικούς τηλεοπτικούς οργανισμούς απετέλεσαν αντικείμενο ελέγχου. Την υπόθεση παρακολούθησαν οι ελληνικές αρχές, οι οποίες έχουν ξεκινήσει τη διαδικασία λήψης διορθωτικών μέτρων.

Με βάση τον έλεγχο για την τήρηση των διατάξεων που αφορούν τη διαφήμιση, ο οποίος πραγματοποιήθηκε για λογαριασμό της Επιτροπής από εξωτερική εταιρεία συμβούλων Audimetrie, κινήθηκαν διαδικασίες επί παραβάσει σε τρεις περιπτώσεις που αφορούν τη Γερμανία, την Ιταλία και την Πορτογαλία. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς η Επιτροπή ξεκίνησε δύο ανεξάρτητες, ειδικές μελέτες που αφορούν αυτό το κεφάλαιο της οδηγίας. Η πρώτη μελέτη σχετικά με τον αντίκτυπο των τηλεοπτικών διαφημίσεων και των τηλεαγορών στους ανήλικους πραγματοποιήθηκε από την εταιρεία INRA (υπό τη νομική διεύθυνση του γραφείου Bird & Bird)²⁸. Σκοπός της μελέτης ήταν να προσδιοριστούν και να

²⁸ Όλες οι μελέτες διατίθενται από τον εξυπηρετητή Europa:

περιγραφούν οι εθνικές διατάξεις που αφορούν τη διαφήμιση και περιλαμβάνονται στη νομοθεσία, στους κανονισμούς και στους κώδικες αυτορύθμισης, και εφαρμόζονται σε κάθε κράτος για την προστασία των ανηλίκων. Επίσης, έγινε πλήρης περιγραφή του εθνικού συστήματος με το οποίο γίνεται η διαχείριση των προσφυγών, η οποία κάλυψε τα διοικητικά, νομικά και αυτορρυθμιστικά μέτρα.

Το πρώτο μέρος αφορά την κατάσταση σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ και στα μέλη του ΕΟΧ. Παρέχει πλήρη καταγραφή των νομοθετικών, των κανονιστικών και των άλλων διοικητικών πρακτικών στα κράτη μέλη σε σχέση με τη διαφήμιση και την τηλεαγορά που απευθύνονται σε παιδιά. Καταγράφει την εξέλιξη των διατάξεων αυτών από το 1988 (δηλ. πριν από την έκδοση της οδηγίας "Τηλεόραση χωρίς σύνορα") έως σήμερα. Περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν και τις αρχές στις οποίες βασίστηκαν οι διατάξεις αυτές. Το δεύτερο μέρος της έκθεσης αφορά τη νομοθεσία που εφαρμόζεται σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Η μελέτη αποδεικνύει ότι οι διατάξεις τις οδηγίας προσφέρουν ένα επαρκές και ευέλικτο πλαίσιο για τους κανόνες των κρατών μελών στον τομέα αυτόν. Αξίζει να σημειωθεί η εκτεταμένη χρήση της αυτορύθμισης στον τομέα αυτόν, τόσο όσον αφορά τους ισχύοντες κανόνες όσο και όσον αφορά τις διαθέσιμες διαδικασίες προσφυγών. Υπάρχει σαφής διαφορά μεταξύ της ρύθμισης σε σχέση με την τηλεόραση και σε σχέση με τα άλλα μέσα, καθώς η ρύθμιση είναι πολύ μεγαλύτερη στην τηλεόραση.

Υπάρχουν πολύ μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών, που ξεκινούν από τα όρια ηλικίας στους ορισμούς (τα οποία ποικίλουν ακόμη και μέσα στο ίδιο κράτος μέλος ανάλογα με τις δραστηριότητες) και φτάνουν μέχρι ειδικές διατάξεις για ορισμένους τομείς (π.χ. οικονομικές δραστηριότητες ή διαφήμιση αλκοολούχων ποτών). Ο αριθμός των προσφυγών είναι εξαιρετικά μικρός, και δεν αυξήθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτει η μελέτη, αποδεικνύοντας ότι η οδηγία, όπως εφαρμόζεται στα κράτη μέλη, λειτουργεί αποτελεσματικά.

Υπάρχει περιορισμένος αριθμός προτάσεων σε ορισμένα κράτη μέλη, ο σκοπός των οποίων φαίνεται ότι είναι κυρίως η διευκρίνιση της εφαρμογής της υπάρχουσας νομοθεσίας.

Η μελέτη δείχνει ποια κράτη μέλη έχουν λάβει μέτρα τα οποία είναι αυστηρότερα από εκείνα της οδηγίας. Μόνο ένα κράτος μέλος απαγορεύει γενικά τις διαφημίσεις που απευθύνονται σε ανήλικους κάτω των 12 ετών (Σουηδία), ένα απαγορεύει τη διαφήμιση παιχνιδιών από τις 7.00 π.μ. έως τις 10 μ.μ. (Ελλάδα) και μικρός αριθμός κρατών μελών θέτουν (Βέλγιο-Φλάνδρα και Ιταλία) νομικούς ή οικειοθελείς (Δανία) περιορισμούς στη διαφήμιση κατά τη διάρκεια των παιδικών προγραμμάτων. Η μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών δεν επιβάλλει περιορισμούς σε σχέση με τη διαφήμιση που απευθύνεται σε παιδιά, αλλά διαθέτει λεπτομερείς κανόνες σε σχέση με το περιεχόμενο των διαφημίσεων αυτών (π.χ. καμία διαφήμιση δεν πρέπει να παροτρύνει τα παιδιά να εισέρχονται σε άγνωστα μέρη ή να συνομιλούν με αγνώστους· η χρήση προσωπικοτήτων που είναι γνωστές στα παιδιά μπορεί να απαγορεύεται ή να περιορίζεται· στις διαφημίσεις ζαχαρωτών πρέπει να εμφανίζεται το σύμβολο μιας οδοντόβουρτσας στην οθόνη). Οι κανόνες αυτοί εφαρμόζονται με ρύθμιση και αυτορρύθμιση.

Η δεύτερη μελέτη, σχετικά με την ανάπτυξη νέων τεχνικών διαφήμισης, πραγματοποιήθηκε από τις εταιρείες Bird & Bird και Carat Crystal²⁹. Σκοπός της μελέτης ήταν να προσφέρει στην Επιτροπή λεπτομερή ανάλυση και ακριβή εικόνα της κατάστασης και των πιθανών εξελίξεων όσον αφορά τις τεχνικές της διαφήμισης, της χορηγίας και της τηλεαγοράς στα διάφορα μέσα μαζικής ενημέρωσης, δηλαδή στην τηλεόραση, στο ραδιόφωνο, στον κινηματογράφο και στο Διαδίκτυο. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο περιλαμβανόταν και η ανάπτυξη ή η εξέλιξη των σημερινών πρακτικών, όπως η τοποθέτηση προϊόντων ή τα διαφημιστικά μηνύματα.

Η μελέτη κάλυψε ιδιαίτερα τις τεχνικές της αμφίδρομης ή εικονικής διαφήμισης (ειδικότερα των αθλητικών διοργανώσεων), καθώς και τη χρήση της διαίρεσης της οθόνης και των διαφημιστικών πανό. Στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στις χώρες του ΕΟΧ υπάρχουν διάφορες διατάξεις που αφορούν την εφαρμογή του κεφαλαίου IV της οδηγίας. Η μελέτη αποτελείται από δύο μέρη, στα οποία αναλύονται αφενός οι οικονομικές πτυχές και αφετέρου το ρυθμιστικό πλαίσιο της διαφήμισης σε κάθε κράτος μέλος. Όσον αφορά το ρυθμιστικό πλαίσιο, εξετάστηκε η χρήση των διαφόρων τεχνικών, όπως η αμφίδρομη διαφήμιση, η διαίρεση της οθόνης και η εικονική διαφήμιση, για να διαπιστωθεί εάν χρησιμοποιούνται και εάν υπάρχουν ειδικές ρυθμίσεις.

Γενικά, μπορεί να ειπωθεί ότι συχνά η κατάσταση διαφέρει σε πολύ μεγάλο βαθμό από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, όσον αφορά την πραγματική χρήση και τη σπουδαιότητα ορισμένων τεχνικών, καθώς και όσον αφορά την προσέγγιση των εθνικών αρχών. Η υπάρξη ειδικών κανόνων για τις νέες αυτές τεχνικές είναι σπάνια:

Αμφίδρομη διαφήμιση: Σήμερα το μόνο κράτος μέλος στο οποίο υπάρχει ειδική ρύθμιση για τη αμφίδρομη διαφήμιση είναι το Ηνωμένο Βασίλειο. Εκτός από τους κανόνες της ITC (βρετανική αρχή για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης) και τον κώδικα EGTA, δεν εφαρμόζεται ειδική ρύθμιση στις εμπορικές διαλογικές υπηρεσίες, αφού η αμφίδρομη διαφήμιση βρίσκεται ακόμη σε πειραματικό στάδιο στα περισσότερα κράτη μέλη.

Διαίρεση της οθόνης: Σε πολλά κράτη μέλη η χρήση της τεχνικής αυτής έχει απαγορευτεί: Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Σουηδία και Γαλλία. Άλλες χώρες έχουν επιτρέψει τη χρήση της τεχνικής αυτής, π.χ. το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γερμανία. Η Γερμανία είναι η μόνη χώρα η οποία έχει εγκρίνει ειδική ρύθμιση για το θέμα αυτό. Στο Ηνωμένο Βασίλειο η ITC επιτρέπει τη χρήση της τεχνικής της διαίρεσης της οθόνης, αλλά με μεγαλύτερους περιορισμούς (κατά τη διάρκεια των διαφημίσεων, είναι δυνατόν να προβάλλονται πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα, μόνο όμως με τη μορφή κειμένου).

Εικονική διαφήμιση (ή χορηγία): Η Ιταλία, η Γαλλία, η Πορτογαλία και η Νορβηγία θεωρούν την εικονική διαφήμιση αντίθετη προς τις αρχές που διέπουν την παρεμβολή διαφημίσεων στα προγράμματα και γι' αυτό απαγορεύουν τη χρήση της. Στο Ηνωμένο Βασίλειο και στη Γερμανία υπάρχουν ειδικές ρυθμίσεις, σύμφωνα με τις οποίες η χρήση της τεχνικής αυτής υπόκεινται σε ορισμένους όρους.

Όσον αφορά την οικονομική πλευρά, από τη μελέτη φαίνεται ότι στα κράτη μέλη χρησιμοποιούνται διάφορες τεχνικές χορηγίας. Είναι σαφές ότι η τεχνική αυτή έχει εξελιχθεί πολύ από το 1989, έτος κατά το οποίο εκδόθηκε η αρχική οδηγία. Αν και η χορηγία δεν αποτελεί νέα τεχνική, μελετήθηκε σε βάθος επειδή οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται σήμερα

²⁹ Έχει δημοσιευτεί στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/avpolicy/stat/studi_en.htm

διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό από την κλασική τηλεοπτική χορηγία που υπήρχε την εποχή της κατάρτισης των σχετικών κανόνων.

Τα προκαταρκτικά αποτελέσματα της μελέτης δείχνουν ότι οι νέες αυτές τεχνικές βρίσκονται σε πολύ πρώιμο στάδιο και δεν έχουν ακόμη πραγματικό οικονομικό αντίκτυπο στα έσοδα που προέρχονται από διαφημίσεις. Μάλιστα, όπως δείχνουν τα στοιχεία, το 96-99% του συνόλου των διαφημιστικών εσόδων στα διάφορα μέσα ενημέρωσης προέρχεται ακόμη από την παραδοσιακή διαφήμιση.

Η Επιτροπή έχει επίσης ξεκινήσει δύο γύρους διαβουλεύσεων στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών γενικά³⁰: το Πράσινο Βιβλίο για την προστασία των καταναλωτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση (COM (2001) 531 τελικό) και την ανακοίνωση που εγκρίθηκε σε συνέχειά του (COM (2002) 289 τελικό).

Στα δύο αυτά έγγραφα προσδιορίζονται τα θέματα και οι ιδέες σχετικά με το μέλλον της ρύθμισης και την ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών. Ειδικότερα, στην ανακοίνωση για τη συνέχεια προσδιορίζεται η ιδέα της εκπόνησης μιας οδηγίας-πλαισίου σχετικά με δίκαιες εμπορικές πρακτικές και τους κώδικες δεοντολογίας για όλη την ΕΕ. Προτάθηκε επίσης να δημιουργηθεί ένα νομικό μέσο για τη συνεργασία των αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της ρύθμισης. Η ανακοίνωση για τη συνέχεια προσδιορίζει επίσης ένα σχέδιο δράσης για περαιτέρω διαβούλευση με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Οι προπαρασκευαστικές και συμβουλευτικές εργασίες της Επιτροπής σχετικά με την επιλογή εκπόνησης μιας οδηγίας-πλαισίου βρίσκονται σε εξέλιξη· στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής αναφέρεται ότι θα υποβληθεί ανακοίνωση εντός του 2003. Οι πρωτοβουλίες αυτές είναι απόλυτα συνεπείς και συμβατές με τις υπάρχουσες κοινοτικές πολιτικές, όπως η πολιτική της Επιτροπής για τον οπτικοακουστικό τομέα (ιδίως η οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα») και η πολιτική της για τις εμπορικές επικοινωνίες και η συνέχεια στη στρατηγική της εσωτερικής αγοράς στον τομέα των υπηρεσιών της Επιτροπής.

3.6. Προστασία των ανηλίκων και δημόσια τάξη (άρθρα 2α, 22 και 22α)

Το άρθρο 2α παράγραφος 2 της οδηγίας επιτρέπει στα κράτη μέλη - με την προϋπόθεση ότι τηρούν ειδική διαδικασία - να λάβουν μέτρα κατά των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών δικαιοδοσίας άλλου κράτους μέλους οι οποίοι «προφανώς, σοβαρώς και βαρέως» παραβαίνουν το άρθρο 22 και/ή 22α της οδηγίας, ως προσωρινή παρέκκλιση από τη γενική αρχή της ελευθερίας της λήψης και του μη περιορισμού της αναμετάδοσης. Επιδιώκεται έτσι να προστατευτούν οι ανήλικοι από προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη «σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξή τους» και να εξασφαλιστεί ότι οι εκπομπές δεν περιέχουν καμία παρότρυνση σε μίσος λόγω διαφορών φυλής, φύλου, θρησκείας ή ιθαγένειας.

Το κράτος μέλος λήψης πρέπει να τηρεί μια σειρά συγκεκριμένων όρων. Ο τηλεοπτικός οργανισμός πρέπει να έχει παραβεί το άρθρο 22 και/ή το άρθρο 22α τουλάχιστον σε δύο προηγούμενες περιπτώσεις. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να γνωστοποιήσει εγγράφως στο ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τις καταγγελλόμενες παραβάσεις, καθώς και τα μέτρα που σκοπεύει να λάβει σε περίπτωση νέας παράβασης.

³⁰

http://europa.eu.int/comm/consumers/policy/developments/fair_comm_pract/follow_green_en.html

Πρέπει να γίνουν διαβουλεύσεις. Εάν δεν καταλήξουν σε φιλικό διακανονισμό εντός 15 ημερών από την κοινοποίηση και εφόσον εξακολουθεί η καταγγελλόμενη παράβαση, το κράτος μέλος λήψης δικαιούται να λάβει μονομερή προσωρινά μέτρα κατά του συγκεκριμένου τηλεοπτικού διαύλου.

Εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση των μέτρων που λαμβάνει το κράτος μέλος, η Επιτροπή πρέπει να αποφασίσει εάν τα μέτρα που ελήφθησαν είναι συμβατά με το κοινοτικό δίκαιο. Εάν αποφασίσει ότι δεν είναι συμβατά, δύναται να απαιτήσει από το κράτος μέλος να άρει τα εν λόγω μέτρα επείγοντως.

Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, μόνο ένα κράτος μέλος (η Γερμανία) κοινοποίησε στην Επιτροπή την πρόθεσή της να χρησιμοποιήσει τη διαδικασία αυτή. Η Επιτροπή συνεχίζει τις επαφές με τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη.

Η Επιτροπή θεωρεί ικανοποιητική την εφαρμογή του άρθρου 2α παράγραφος 2 κατά την περίοδο αναφοράς. Προστάτευσε το γενικό συμφέρον και προσέφερε ένα ασφαλές πλαίσιο για την προστασία των ανηλίκων, με ελάχιστες πιθανότητες περιορισμού της ελευθερίας στην παροχή υπηρεσιών.

Ωστόσο, η Επιτροπή τονίζει ότι όταν πραγματοποιεί μια αξιολόγηση των μέτρων που λαμβάνονται βάσει του άρθρου 2α παράγραφος 2, η αξιολόγηση αυτή βασίζεται σε πραγματικές και νομικές εκτιμήσεις: η ηθική αξιολόγηση του περιεχομένου των προγραμμάτων εξαρτάται από την κρίση κάθε κράτους μέλους, το οποίο είναι το κυρίως αρμόδιο να επιτρέπει ή να απαγορεύει τη μετάδοση ορισμένων τηλεοπτικών προγραμμάτων από ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς της δικαιοδοσίας του, οι οποίοι ενδεχομένως εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 22. Η οδηγία λαμβάνει υπόψη την πιθανότητα διαφορετικών εκτιμήσεων μεταξύ των αρχών της χώρας εκπομπής και εκείνων της χώρας λήψης.

Επιπλέον, τα μέτρα που λαμβάνει το κράτος μέλος λήψης δεν επηρεάζουν τα μέτρα που λαμβάνει, εάν είναι ανάγκη, το κράτος μέλος που έχει δικαιοδοσία στον εν λόγω ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό. Συνεπώς, δεν πρόκειται για μεταβίβαση της δικαιοδοσίας από το ένα κράτος στο άλλο, αλλά για κατ' εξαίρεση παροχή της δυνατότητας στο κράτος μέλος λήψης να εκδώσει μέτρα για την προστασία των συμφερόντων του σε περιπτώσεις αναμφισβήτητης σοβαρότητας και σύμφωνα με συγκεκριμένη διαδικασία.

Έχει σημασία να τονιστεί επίσης ότι, στο σύστημα κοινοτικών κανόνων που καθιέρωσε η οδηγία (άρθρο 2α παράγραφος 1), τα κράτη μέλη δεν επιτρέπεται να εφαρμόζουν στους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς της δικαιοδοσίας τους ηθικά κριτήρια τα οποία ενέχουν διακρίσεις: δεν είναι αποδεκτή η αυστηρότερη στάση έναντι των προγραμμάτων που λαμβάνουν στην επικράτειά τους και η επιεικέστερη στάση έναντι των προγραμμάτων που προορίζονται για εκπομπή στο εξωτερικό (γενικά, τα προγράμματα των δορυφορικών διαύλων). Αντίθετα, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να εξασφαλίζουν ότι όλοι οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί της δικαιοδοσίας τους συμμορφώνονται με το άρθρο 22.

Σύμφωνα με το άρθρο 22, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι εκπομπές των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών που υπόκεινται στη δικαιοδοσία τους να μην περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και, ειδικότερα, προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές άσκοπης βίας. Η διάταξη αυτή ισχύει και για τα προγράμματα που ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, εκτός εάν εξασφαλίζεται, με επιλογή της κατάλληλης ώρας εκπομπής ή με άλλα

τεχνικής φύσεως μέτρα, ότι στην περιοχή μετάδοσης οι ανήλικοι δεν βλέπουν ή δεν ακούν κατά κανόνα τις εκπομπές αυτές. Τα κράτη μέλη μεριμνούν επίσης ώστε οι εκπομπές να μην περιλαμβάνουν καμία παρότρυνση σε μίσος λόγω διαφορών φυλής, φύλου, θρησκείας ή ιθαγένειας. Κατά συνέπεια, το ζήτημα της κατάταξης γίνεται ουσιώδες.

Η κατάταξη μπορεί να διαφέρει όχι μόνο μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και του ΕΟΧ, αλλά και μέσα σε ένα κράτος μέλος και/ή σε ένα κράτος του ΕΟΧ που δεν ανήκει στην ΕΕ ανάλογα με τον τρόπο διανομής. Μια ταινία που έχει καταταχτεί με έναν τρόπο για τον κινηματογράφο, είναι δυνατόν να καταταχθεί διαφορετικά όταν πρόκειται για τις κινηματογραφικές αίθουσες, για τηλεοπτική μετάδοσή ή επιγραμμική μετάδοση ή όταν πρόκειται για βιντεοκασέτες/dvd. Σε ορισμένα κράτη μέλη, όπως στις Κάτω Χώρες με το NICAM³¹, έχει αρχίσει ήδη η κατάταξη που αφορά όλα τα μέσα. Με βάση μια πρωτοβουλία της βιομηχανίας, έχει καθιερωθεί ένα πανευρωπαϊκό σύστημα κατάταξης για τα βιντεοπαιχνίδια. Το Συμβούλιο χαιρέτισε την πρωτοβουλία αυτή με ψήφισμα που συζητήθηκε την 1η Μαρτίου 2002³².

Η Επιτροπή ξεκίνησε μια μελέτη, η οποία πραγματοποιήθηκε από το σύμβουλο Olsberg SPI, για να διαπιστώσει την πρακτική κατάταξης που εφαρμόζεται στα διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ και στις χώρες του ΕΟΧ, ανάλογα με τους διάφορους διαύλους διανομής και να αξιολογήσει τον αντίκτυπο των διαφορών μεταξύ της εθνικής νομοθεσίας και πρακτικής όσον αφορά την κατάταξη για την εμπορευματοποίηση των ταινιών. Θα αναλυθεί επίσης η πιθανότητα να δημιουργείται σύγχυση, στα άτομα που είναι αρμόδια για τους ανήλικες, λόγω των διαφορών στην κατάταξη.

3.7. Συντονισμός μεταξύ των εθνικών αρχών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η εφαρμογή των κανόνων της οδηγίας είναι αρμοδιότητα των εθνικών αρχών (υπουργεία ή/και ανεξάρτητες αρχές) που είναι επιφορτισμένες με τον οπτικοακουστικό τομέα σε κάθε κράτος μέλος. Διατηρείται συστηματική επαφή με τους εθνικούς φορείς (υπουργεία και/ή ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές), ιδίως μέσω της επιτροπής επαφών που συστάθηκε με την οδηγία (άρθρο 23α). Η επιτροπή προεδρεύεται από εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αποτελείται από εκπροσώπους των αρμόδιων αρχών κάθε κράτους μέλους. Κατά την περίοδο που εξετάζεται στην παρούσα έκθεση, η επιτροπή επαφών συνήλθε τέσσερις φορές. Μετά από δύο από αυτές τις συνεδριάσεις τα μέλη της επιτροπής επαφών συναντήθηκαν με εκπροσώπους των υποψηφίων χωρών.

Η επιτροπή εκπλήρωσε τις αποστολές που της είχαν ανατεθεί με την οδηγία, διευκολύνοντας ιδίως την αποτελεσματική εφαρμογή της· διατύπωσε γνωμοδοτήσεις, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 3α παράγραφος 2 σχετικά με τις εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία (βλ. σημείο 3.3, το σχέδιο μέτρων της Αυστρίας συζητήθηκε κατά τη 13η συνεδρίαση). Η επιτροπή επαφών για να διευκολύνει την εφαρμογή της οδηγίας μέσω τακτικών διαβουλεύσεων σχετικά με τα πρακτικά προβλήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή της, συζήτησε μεταξύ άλλων την ερμηνεία του άρθρου 18 παράγραφος 2 της οδηγίας (πότε πρέπει να ξεκινά η «δεδομένη ώρα») και του άρθρου 11 παράγραφος 2 (διαφημίσεις κατά τη διάρκεια μετάδοσης αθλητικών εκδηλώσεων). Κατά τις συνεδριάσεις της επιτροπής επαφών η Επιτροπή παρουσίασε τις αξιολογήσεις και τις μελέτες που έχει πραγματοποιήσει (έκθεση αξιολόγησης της Επιτροπής για την εφαρμογή της σύστασης για την προστασία των ανηλίκων, μελέτη σχετικά με τη διαφήμιση και τα παιδιά, μελέτη σχετικά

³¹ Netherlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media; www.nicam.cc
³² EE L 65/02, 14.3.2002

με τις νέες τεχνικές διαφήμισης, μελέτη σχετικά με την ανάπτυξη του οπτικοακουστικού τομέα κ.λπ.) Τα κράτη μέλη υπέβαλαν εκθέσεις σχετικά με τη νέα νομοθεσία (το νομοσχέδιο για τις επικοινωνίες του HB - Communications Bill - και την κρατική σύμβαση για την προστασία των νέων στα μαζικά μέσα ενημέρωσης της Γερμανίας - Jugendmedienschutz Staatsvertrag). Η επιτροπή επαφών σε πολλές περιπτώσεις συζήτησε επίσης τη σύγκρουση δικαιοδοσίας μεταξύ δύο κρατών μελών (βλ. 3.2).

Η Επιτροπή επέτυχε επίσης το συντονισμό των εθνικών ρυθμιστικών αρχών του οπτικοακουστικού τομέα μέσα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ραδιοτηλεοπτικής Ένωσης (EPRA - European Platform of Regulatory Authorities) που ιδρύθηκε τον Απρίλιο του 1995 στη Μάλτα. Σκοπός της ένωσης αυτής είναι να προσφέρει στους εκπροσώπους των ρυθμιστικών αρχών ένα φόρουμ συζήτησης και αμοιβαίας ανταλλαγής απόψεων σχετικά με θέματα ρύθμισης που αφορούν τον οπτικοακουστικό τομέα, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Η EPRA σήμερα περιλαμβάνει 43 ρυθμιστικές αρχές από 35 χώρες. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει την ιδιότητα του μόνιμου παρατηρητή. Η Επιτροπή συμμετέχει ενεργά στις συνεδριάσεις και στις εργασίες της ένωσης αυτής.

Η EPRA πραγματοποίησε τέσσερις συνεδριάσεις κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, η τελευταία από τις οποίες έγινε στη Λουμπλιάνα στις 24 και 25 Οκτωβρίου του 2002.

4. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΠΤΥΧΕΣ

4.1. Διεύρυνση: Ανάλυση της νομοθεσίας για τα οπτικοακουστικά μέσα στις υποψήφιες για ένταξη χώρες

Δεκατρείς υποψήφιες χώρες είναι στη διαδικασία ενσωμάτωσης της κοινοτικής πολιτικής για τον οπτικοακουστικό τομέα· ταυτόχρονα ενοποιούν και αναπτύσσουν περισσότερο τις εθνικές δομές στον τομέα αυτόν ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των δημοκρατικών κοινωνιών. Το πρώτο βήμα για την ενσωμάτωση της ευρωπαϊκής πολιτικής στον οπτικοακουστικό τομέα έγινε με την εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» στη νομοθεσία των υποψηφίων χωρών που αφορά τον οπτικοακουστικό τομέα.

Οι περισσότερες υποψήφιες χώρες σήμερα έχουν φτάσει σε υψηλό βαθμό ευθυγράμμισης με το κοινοτικό κεκτημένο. Σε αυτή τη βάση, το κλείσιμο του κεφαλαίου που αφορά την πολιτική για τον οπτικοακουστικό τομέα έχει ήδη επιτευχθεί για 11 χώρες: Βουλγαρία, Κύπρος, Εσθονία, Ουγγαρία, Λεττονία, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Τσεχική Δημοκρατία, Σλοβακία και Σλοβενία. Επιπλέον, το ρουμανικό κοινοβούλιο ψήφισε έναν νέο νόμο για τα οπτικοακουστικά μέσα τον Ιούνιο του 2002, ο οποίος γενικά συμβαδίζει με την οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα». Το προσωρινό κλείσιμο του κεφαλαίου 20 με τη Ρουμανία αναμένεται επομένως να συμβεί στο άμεσο μέλλον.

Ωστόσο αναμένονται κι άλλες εξελίξεις.

Πρώτον, ενώ στην Τουρκία απαιτούνται σημαντικές νομοθετικές αλλαγές, οι περισσότερες υποψήφιες χώρες έχουν δεσμευτεί να προβούν σε μικρές νομοθετικές προσαρμογές πριν από την ένταξη. Η νομοθετική διαδικασία βρίσκεται σε εξέλιξη, για παράδειγμα, στην Πολωνία και στην Τσεχική Δημοκρατία.

Δεύτερον, για όλες τις υποψήφιες χώρες εκτός από την Τουρκία, η προτεραιότητα τώρα δεν είναι πια οι προσπάθειες ευθυγράμμισης αλλά η εφαρμογή στην πράξη των νέων νομοθετικών διατάξεων. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, το θέμα της διοικητικής και δικαστικής

ικανότητας βρίσκεται τώρα στην πρώτη γραμμή των διαπραγματεύσεων με τις υπονήφιες χώρες. Η αποτελεσματική εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου εξαρτάται από το γενικό περιβάλλον της εθνικής πολιτικής για τα οπτικοακουστικά μέσα, την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνειά της, και από το βαθμό νομικής ασφάλειας που προσφέρει στους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, η ικανότητα των ρυθμιστικών αρχών της χώρας να ελέγχουν και να επιβάλλουν κυρώσεις, με αμερόληπτο τρόπο, για τη συμπεριφορά των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, βρίσκεται πολύ συχνά στο επίκεντρο αυτών των προσπαθειών εφαρμογής.

4.2. Συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης

Η **ευρωπαϊκή σύμβαση για τη διασυνοριακή τηλεόραση** του Συμβουλίου της Ευρώπης τροποποιήθηκε με πρωτόκολλο, για να ληφθούν υπόψη οι εξελίξεις στην αγορά των ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων και για να παραμείνει συνεπής προς την οδηγία. Το πρωτόκολλο με το οποίο τροποποιείται η σύμβαση για τη διασυνοριακή τηλεόραση εγκρίθηκε από την επιτροπή υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 9 Σεπτεμβρίου του 1998. Η αναθεωρημένη σύμβαση ετέθη σε ισχύ την 1η Μαρτίου του 2002.

Η συνεργασία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Συμβουλίου της Ευρώπης αναπτύχθηκε ακόμη περισσότερο, ιδίως όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών για την ανάπτυξη των πολιτικών για τα οπτικοακουστικά μέσα στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, που δεν είναι μέλη της ΕΕ. Στις 18 Σεπτεμβρίου 2001 και στις 27 Ιουνίου 2002 πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις μεταξύ ανώτερων υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και μελών της γραμματείας του Συμβουλίου της Ευρώπης με θέμα την πολιτική για τα οπτικοακουστικά μέσα.

Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων αυτών και οι δύο πλευρές είχαν την ευκαιρία για μια άτυπη ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση στον οπτικοακουστικό τομέα στα μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που δεν είναι μέλη της ΕΕ και η Επιτροπή ενημερώθηκε σχετικά με τις προτεραιότητες του Συμβουλίου της Ευρώπης που αφορούν τα προγράμματα παροχής βοήθειας προς τις χώρες αυτές.

Η συνεργασία προχώρησε ακόμη περισσότερο σε αντικειμενική βάση, ιδίως μέσω των αμοιβαίων διαβουλεύσεων σχετικά με τις νομοθετικές εξελίξεις στις χώρες αυτές. Μετά τη δεύτερη συνάντηση, πραγματοποιήθηκαν επαφές μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής που είναι αρμόδιες για τη διαχείριση των προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε τρίτες ευρωπαϊκές χώρες και των αντίστοιχων υπηρεσιών του Συμβουλίου της Ευρώπης.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Το γενικό συμπέρασμα που μπορεί να εξαχθεί είναι ότι η οδηγία εξακολουθεί να λειτουργεί αποτελεσματικά ως μέσον με το οποίο εξασφαλίζεται η ελευθερία παροχής τηλεοπτικών υπηρεσιών στην Κοινότητα. Οι επικαλυπτόμενοι στόχοι δημοσίου συμφέροντος³³ που η οδηγία αποσκοπεί να διασφαλίσει εξακολουθούν να υφίστανται και περισσότερο από κάθε άλλη φορά τα κράτη μέλη έχουν αποκτήσει τα μέσα για να τους επιτύχουν. Έχουν δημιουργηθεί ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές και τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν διαθέσει πρόσθετο προσωπικό και πόρους με σκοπό την αποτελεσματική εφαρμογή της οδηγίας. Η οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» προσφέρει ένα αποτελεσματικό πλαίσιο ρύθμισης για τον ευρωπαϊκό τομέα οπτικοακουστικών μέσων και η έκθεση επιβεβαιώνει την εγκυρότητα της

³³ Βλ. σημείο 3.1. (Βασικές αρχές).

κοινής ευρωπαϊκής προσέγγισης για τα θέματα του τομέα αυτού. Η ειδική έκθεση για την εφαρμογή των άρθρων 4 και 5 της οδηγίας αναφέρει γενικά ικανοποιητικά αποτελέσματα όσον αφορά τους διαύλους που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις για τα ευρωπαϊκά έργα και τις ανεξάρτητες παραγωγές.

Το άρθρο 26 της οδηγίας προβλέπει ότι η Επιτροπή όχι μόνο υποβάλλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας, αλλά, εάν χρειάζεται, διατυπώνει περαιτέρω προτάσεις για την προσαρμογή της στις εξελίξεις του τομέα των τηλεοπτικών δραστηριοτήτων. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή αποφάσισε να αναθέσει μελέτη σε ανεξάρτητο σύμβουλο με θέμα τις προοπτικές εξέλιξης των τεχνολογιών και των αγορών στον ευρωπαϊκό οπτικοακουστικό τομέα έως το 2010³⁴, ώστε να συγκεντρώσει στοιχεία για μια ανάλυση προοπτικών. Στη μελέτη αυτή τονίστηκε ότι στο μέλλον οι τεχνολογικές και οικονομικές εξελίξεις είναι δυνατόν να αποτελέσουν πρόκληση για τα σημερινά πρότυπα της οπτικοακουστικής βιομηχανίας. Η τεχνολογική πρόοδος αναμένεται να δώσει τη δυνατότητα για νέες μορφές κατανάλωσης σχετικά με τα οπτικοακουστικά μέσα, και να επιφέρει γενικές αλλαγές στην αγορά, καθώς και στη σχετική δύναμη των φορέων της οπτικοακουστικής βιομηχανίας στην αγορά. Οι νέες τεχνολογίες θα μπορούσαν να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για την εμφάνιση νέων επιχειρησιακών προτύπων. Νέοι τρόποι διαφήμισης εμφανίζονται. Ο χρόνος τηλεθέασης αναμένεται να μειωθεί και κατά συνέπεια θα μειωθεί και η δυναμική της τηλεοπτικής διαφήμισης.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είχε πολλές φορές την ευκαιρία να θέσει θέμα αναθεώρησης της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα». Στις 13 Νοεμβρίου 2001 ενέκρινε ψήφισμα, με βάση μια έκθεση πρωτοβουλίας του ίδιου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου³⁵, σχετικά με την καλύτερη κυκλοφορία των ευρωπαϊκών ταινιών στην εσωτερική αγορά και στις υποψήφιες χώρες. Πιο πρόσφατα, στις 26 Σεπτεμβρίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ψήφισμα σχετικά με σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επιτυχή καθιέρωση της ψηφιακής τηλεόρασης στην Ευρώπη³⁶, στο οποίο καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει υπόψη της τα θέματα αυτά στην αναθεώρηση της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα».

Κατά τη συνεδρίαση του συμβουλίου των υπουργών της ΕΕ που πραγματοποιήθηκε στις 23 Μαΐου 2002, η Επιτροπή παρουσίασε τις επιλογές που είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν ως βάση για την αναθεώρηση της οδηγίας και συμφωνήθηκε ότι η καλύτερη προσέγγιση είναι να καταρτιστεί ένα πρόγραμμα εργασίας με σκοπό αργότερα τη σύνταξη ενός σχεδίου πρότασης.

Στις 11 Νοεμβρίου 2002 το Συμβούλιο εξέδωσε συμπεράσματα σχετικά με την αναθεώρηση της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα»³⁷, υπενθυμίζοντας την ευρεία συναίνεση σχετικά με την ανάγκη λεπτομερούς προετοιμασίας πριν από τη σύνταξη οποιωνδήποτε μελλοντικών προτάσεων σχετικά με την οδηγία.

³⁴ Η μελέτη "Outlook of the development of technologies and markets for the European Audio-visual sector up to 2010" του Arthur Andersen είναι διαθέσιμη στον ιστοχώρο για την πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα: http://europa.eu.int/comm/avpolicy/stat/tvoutlook/tvoutlook_finalreport.pdf

³⁵ Έκθεση ιδίας πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, υποβλήθηκε στις 21 Οκτωβρίου 2001, σχετικά με την καλύτερη κυκλοφορία των ευρωπαϊκών ταινιών στην εσωτερική αγορά και στις υποψήφιες χώρες </Titre><DocRef>(2001/2342(INI)) - </DocRef>

<Commission>{CULT} Επιτροπή πολιτισμού, νεολαίας, παιδείας, μέσων μαζικής ενημέρωσης και αθλητισμού - </Commission>

Εισηγητής: κ. <Depute>Luckas Vander Taelen.</Depute>

³⁶ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγγ. B5-0488/2002

³⁷ <http://ue.eu.int/pressData/en/educ/73183.pdf>

Σε συνέχεια των συζητήσεων αυτών, σκοπός του επισυναπτόμενου προγράμματος εργασίας είναι να προκαλέσει δημόσια συζήτηση, στην οποία θα μπορεί να πάρει μέρος κάθε ενδιαφερόμενη πλευρά, και στην οποία θα μπορούν να συμμετάσχουν οι υποψήφιοι χώρες και οι υπήκοοί τους, σχετικά με ζητήματα που συνδέονται με την αναθεώρηση της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα», ιδίως όπως καθορίζεται στο άρθρο 26 της οδηγίας αυτής, με βάση τις πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις.

Ο στόχος της Επιτροπής είναι να αξιολογήσει την ανάγκη επικαιροποίησης ή προσαρμογής της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» και, όπου είναι αναγκαίο, να εγκρίνει σχετικά ή πρόσθετα μέτρα. Σε αυτήν την περίπτωση η Επιτροπή θα μπορούσε, την κατάλληλη στιγμή, να υποβάλει πρόταση στον κοινοτικό νομοθέτη με σειρά μέτρων για την ενίσχυση της συνοχής της ευρωπαϊκής πολιτικής στον οπτικοακουστικό τομέα, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη της και το στόχο να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον που θα ευνοεί τον ανταγωνισμό και θα είναι προσανατολισμένο στη μεγέθυνση για την ανάπτυξη του οπτικοακουστικού τομέα³⁸.

³⁸ Σύμφωνα με το μακροπρόθεσμο στόχο της Επιτροπής που καθορίστηκε στην ευρωπαϊκή σύνοδο κορυφής της Λισσαβώνας για να γίνει η Ένωση η ανταγωνιστικότερη οικονομία με βάση τη γνώση στον κόσμο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ «ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ»

ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

I. - ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- 1.1. Ειδικά μέσα της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής πολιτικής
- 1.2. Σχέσεις με τις άλλες κοινοτικές πολιτικές
- 1.3. Δημόσια διαβούλευση

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

2.1 ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Πεδίο εφαρμογής
2. Σχέση ρύθμισης, από κοινού ρύθμισης και αυτορρύθμισης

2.2. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Πρόσβαση στις εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία
2. Προώθηση της πολιτισμικής πολυμορφίας και της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας προγραμμάτων
3. Προστασία του γενικού συμφέροντος στο πλαίσιο της τηλεοπτικής διαφήμισης, της χορηγίας, της τηλεαγοράς και της αυτοπροβολής
4. Προστασία των ανηλίκων και δημόσια τάξη - Δικαίωμα απάντησης
5. Εφαρμογή
6. Θέμα που δεν καλύπτεται από την οδηγία: πρόσβαση στα σύντομα αποσπάσματα εκδηλώσεων που αποτελούν αντικείμενο αποκλειστικών δικαιωμάτων

III. - ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Η οδηγία «τηλεόραση χωρίς σύνορα»³⁹, που βασίζεται στα άρθρα 47 παράγραφος 2 (πρώην άρθρο 57 παράγραφος 2) και 55 (πρώην άρθρο 66) της συνθήκης ΕΚ, καθορίζει το νομικό πλαίσιο αναφοράς σχετικά με την ελεύθερη παροχή τηλεοπτικών υπηρεσιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση προκειμένου να αναπτυχθεί μια ευρωπαϊκή αγορά (αρχές της ελευθερίας λήψης και αναμετάδοσης των τηλεοπτικών προγραμμάτων), συνεκτιμώντας παράλληλα ορισμένους στόχους γενικού συμφέροντος.

Το άρθρο 26 της οδηγίας προβλέπει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2000, έπειτα ανά διετία, «έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας, όπως τροποποιήθηκε, και ενδεχομένως διατυπώνει νέες προτάσεις με σκοπό την προσαρμογή της στις εξελίξεις στον τομέα των τηλεοπτικών μεταδόσεων, ιδίως υπό το φως των πρόσφατων τεχνολογικών εξελίξεων».

Τα κράτη μέλη όφειλαν να μεταφέρουν την οδηγία⁴⁰ αυτή, όπως τροποποιήθηκε, στο εθνικό τους δίκαιο έως τις 30 Δεκεμβρίου 1998. Συνεπώς η εν λόγω οδηγία εφαρμόζεται εδώ και λίγο περισσότερο από τέσσερα έτη. Η τρέχουσα διαδικασία αναθεώρησης αποτελεί συνεπώς την πρώτη ευκαιρία για να αξιολογηθεί εις βάθος η πρακτική εφαρμογή της νέας οδηγίας.

Στα συμπεράσματα της έκθεσης εφαρμογής τονίζεται ότι η οδηγία «τηλεόραση χωρίς σύνορα», ακρογωνιαίος λίθος της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής πολιτικής, εφαρμόζεται ήδη ευρέως από τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες και συνιστά ένα κατάλληλο και αποτελεσματικό μέσο στην υπηρεσία του ευρωπαϊκού οπτικοακουστικού τομέα και της πολιτισμικής πολυμορφίας. Η οδηγία συνοδεύει τις εξελίξεις στο ευρωπαϊκό οπτικοακουστικό τοπίο (αυξανόμενος αριθμός διαύλων) και, στην πράξη, αποτελεί αντικείμενο ελάχιστων διενέξεων ή διαμαρτυριών.

Ωστόσο, οι πρόσφατες εξελίξεις της τεχνολογίας και της αγοράς στον οπτικοακουστικό τομέα ωθούν την Επιτροπή να διευρύνει περαιτέρω τον προβληματισμό της. Για το σκοπό αυτό το παρόν πρόγραμμα εργασίας αποτελείται από τρία μέρη:

- τη μεθοδολογική προσέγγιση,
- τα θέματα συζήτησης,
- το χρονοδιάγραμμα εργασιών και τις μελλοντικές ενέργειες που μελετώνται σχετικά με ορισμένες νομικές πτυχές της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής πολιτικής.

I. - ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η εφαρμογή του παρόντος προγράμματος εργασίας, που αποτελεί μία από τις προτεραιότητες της Επιτροπής για το έτος 2003, θα βασιστεί στα εξής τρία στοιχεία:

³⁹ Οδηγία 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 1989, για το συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ης Ιουνίου 1997
http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/regul_fr.htm

⁴⁰ Οδηγία 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ης Ιουνίου 1997 για την τροποποίηση της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου για το συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων.
http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/twf/newint_fr.htm

(i) τη συνεκτίμηση των ειδικών μέσων της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής πολιτικής με σκοπό να ενισχυθεί η συνολική της συνοχή,

(ii) τη συνεκτίμηση της σχέσης, όταν υπάρχει, με τις άλλες κοινοτικές πολιτικές που επηρεάζουν ή μπορεί να επηρεάσουν την εφαρμογή της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα» και

(iii) την έναρξη, για λόγους διαφάνειας, δημόσιας διαβούλευσης, ανοιχτής σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και με τη συμμετοχή των υποψήφιων προς ένταξη χωρών και των υπηκόων τους. Η δημόσια αυτή διαβούλευση θα έχει ως αντικείμενο να προωθήσει τη διεξαγωγή ανοιχτής συζήτησης με θέμα τις πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις, τις αλλαγές της αγοράς στον οπτικοακουστικό τομέα καθώς και τις προβλεπόμενες εξελίξεις έτσι ώστε η Επιτροπή να κρίνει με βάση τα κατάλληλα στοιχεία αν η κείμενη νομοθεσία πρέπει να προσαρμοστεί και, σε περίπτωση που διαπιστωθεί η ανάγκη αυτή, με βάση ποιες αρχές.

Όσον αφορά το συγκεκριμένο θέμα, πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερος ότι:

Σύμφωνα με το άρθρο 151 παράγραφος 4 της Συνθήκης, η Κοινότητα, όταν αναλαμβάνει δράσεις δυνάμει άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης, λαμβάνει υπόψη τις πολιτιστικές πτυχές, αποβλέποντας ειδικότερα στο σεβασμό και στην προώθηση της πολυμορφίας των πολιτισμών της.

Εξάλλου η Επιτροπή κάνει στο εξής χρήση της αξιολόγησης του αντίκτυπου⁴¹ ως μέσου για τη βελτίωση της ποιότητας και της συνοχής στη διαδικασία εκπόνησης των κοινοτικών πολιτικών. Η αξιολόγηση του αντίκτυπου, που θα εφαρμοστεί σταδιακά εντός της Επιτροπής από το 2003 για όλες τις σημαντικές πρωτοβουλίες, αποτελεί ένα μέτρο που εντάσσεται στο σχέδιο δράσης για τη βελτίωση των κανονιστικών ρυθμίσεων⁴². Πράγματι στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Λάκεν η Επιτροπή ανέλαβε τη δέσμευση να εφαρμόσει μια σειρά από αρχές για τη βελτίωση των κανονιστικών ρυθμίσεων και ιδίως έναν μηχανισμό αξιολόγησης του αντίκτυπου που έχουν οι ρυθμίσεις αυτές. Η δέσμευση αυτή αποτελεί συνέχεια της Λευκής Βίβλου της Επιτροπής για τη διακυβέρνηση⁴³.

Η αξιολόγηση του αντίκτυπου καθορίζει τις πιθανές θετικές και αρνητικές συνέπειες των προτεινόμενων ενεργειών, κάτι που επιτρέπει την πραγματοποίηση μιας πολιτικής εκτίμησης επί της εκάστοτε πρότασης, έχοντας υπόψη όλα τα απαραίτητα στοιχεία, καθώς και την εξεύρεση συμβιβασμών με σκοπό την επίτευξη αντικρουόμενων στόχων. Επίσης συμπληρώνει την εφαρμογή του πρωτοκόλλου της συνθήκης του Άμστερνταμ σχετικά με την επικουρικότητα και την αναλογικότητα.

⁴¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής της 05.06.2002 σχετικά με την αξιολόγηση του αντίκτυπου (COM(2002) 276 τελικό) http://europa.eu.int/eur-lex/fr/com/cnc/2002/com2002_0276fr01.pdf

⁴² Ανακοίνωση της Επιτροπής Σχέδιο δράσης «απλούστευση και βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος» (COM (2002)278 τελικό) της 05.06.2002 και COM (2002) 278/2 τελικό της 06.06.2002. http://europa.eu.int/eur-lex/fr/com/cnc/2002/com2002_0278fr02.pdf.

⁴³ «Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση, μια Λευκή Βίβλος» 25.07.2001, COM(2001) 428 τελικό http://europa.eu.int/comm/dgs/employment_social/index_fr.htm

1.1. Ειδικά μέσα της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής πολιτικής

Το εσωτερικό σκέλος της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής πολιτικής έχει ως βάση έναν συνδυασμό ειδικών κοινοτικών μέσων διαφορετικής φύσης. Αποτελείται μεταξύ άλλων⁴⁴ από υποχρεωτικά νομοθετικά μέτρα (π.χ.: οδηγία «τηλεόραση χωρίς σύνορα»⁴⁵), μηχανισμούς χρηματοδότησης (π.χ.: πρόγραμμα Media +⁴⁶, πρωτοβουλία «i2i Audiovisuel»⁴⁷) ή ακόμα και μη υποχρεωτικά μέσα (π.χ.: σύσταση του 1998 του Συμβουλίου για την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας⁴⁸).

Τα διάφορα μέσα της οπτικοακουστικής πολιτικής, που επηρεάζουν το ένα το άλλο, βασίζονται στις αρχές της συμπληρωματικότητας μεταξύ του εθνικού και του κοινοτικού επιπέδου καθώς και της κοινοτικής προστιθέμενης αξίας.

Προκειμένου να ενισχυθεί η συνεργία με την οδηγία «τηλεόραση χωρίς σύνορα», η Επιτροπή θα συνεκτιμήσει όλα τα ειδικά μέσα της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής πολιτικής κατά την εφαρμογή του παρόντος προγράμματος εργασίας.

1.1.1. Οδηγίες

Πέρα από την οδηγία «τηλεόραση χωρίς σύνορα», που διαμορφώνει το νομικό πλαίσιο αναφοράς για την άσκηση των δραστηριοτήτων τηλεοπτικής μετάδοσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πρέπει να γίνει μνεία της οδηγίας 93/83/ΕΟΚ «δορυφορικής μετάδοσης και καλωδιακής αναμετάδοσης»⁴⁹ που αποσκοπεί στο συντονισμό ορισμένων κανόνων σχετικά με το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα που εφαρμόζονται στις δορυφορικές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και την καλωδιακή αναμετάδοση έτσι ώστε να διευκολυνθεί η διασυνοριακή ραδιοτηλεοπτική μετάδοση οπτικοακουστικών προγραμμάτων.

1.1.2. Συστάσεις

Το Συμβούλιο εξέδωσε στις 24 Σεπτεμβρίου 1998 σύσταση για την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας οπτικοακουστικών υπηρεσιών και υπηρεσιών πληροφόρησης μέσω της προώθησης εθνικών πλαισίων με σκοπό την επίτευξη συγκρίσιμου και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας⁵⁰. Το κείμενο αυτό, που συμπληρώνει το κεφάλαιο V της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα» σχετικά με την προστασία των ανηλίκων, αποτελεί το πρώτο κοινοτικό νομικό εργαλείο που αφορά το σύνολο των ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης, δηλ. το περιεχόμενο

⁴⁴ Δεν αναφέρονται οι ανακοινώσεις της Επιτροπής που περιέχουν κατευθυντήριες γραμμές, όπως η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με ορισμένες νομικές πτυχές που αφορούν τα κινηματογραφικά και τα άλλα οπτικοακουστικά έργα» (COM (2001) 534 τελικό), η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη χρηματοδότηση του συστήματος ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων δημόσιας υπηρεσίας (COM(2001/C 320/04). η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των γενικών αρχών που διέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών - άρθρα 28 και 49 της συνθήκης ΕΚ - όσον αφορά τη χρήση παραβολικών κεραιών, COM (2001) 351 τελικό, της 27ης Ιουνίου 2001.

⁴⁵ http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/twf/newint_en.htm

⁴⁶ http://europa.eu.int/comm/avpolicy/mediapro/media_en.htm

⁴⁷ http://europa.eu.int/comm/avpolicy/media/index_en.html

⁴⁸ ΕΕΕΚ L 270 της 07.10.1998, σελ.48. http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/new_srv/recom-intro_fr.htm

⁴⁹ http://europa.eu.int/comm/internal_market/fr/intprop/docs/index.htm

⁵⁰ http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/new_srv/recom-intro_fr.htm

των οπτικοακουστικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών επιγραμμικής πληροφόρησης που παρέχονται μέσω του διαδικτύου.

Η σύσταση, νομική πράξη που προβλέπεται στο άρθρο 249 της συνθήκης ΕΚ και που έχει σκοπό να κατευθύνει τις εθνικές νομοθεσίες, διατυπώνει κατευθυντήριες γραμμές, που συμπληρώνουν το ρυθμιστικό πλαίσιο, για την ανάπτυξη της εθνικής αυτορρύθμισης σχετικά με την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Έτσι, σύμφωνα με το εν λόγω κείμενο, οι τηλεοπτικοί δίαυλοι καλούνται να δοκιμάσουν πειραματικά νέα μέσα γονικού ελέγχου που προσφέρει η ανάπτυξη της ψηφιακής τηλεόρασης (προσωπικοί κωδικοί, λογισμικά φιλτραρίσματος ή ακόμα και φραγές προγράμματος) χωρίς να αμφισβητείται η ευθύνη των ραδιοτηλεοπτικών φορέων στον εν λόγω τομέα. Εξάλλου, οι επιχειρήσεις επιγραμμικών υπηρεσιών καθώς και των υπηρεσιών που διατίθενται μέσω του διαδικτύου καλούνται να συντάξουν κώδικες δεοντολογίας για την ορθότερη εφαρμογή και διασάφηση της ισχύουσας νομοθεσίας.

Η εφαρμογή της σύστασης αυτής αποτελεί ένα ενδιαφέρον παράδειγμα της συμπληρωματικότητας σε κοινοτικό επίπεδο μεταξύ των νομοθετικών μέτρων και των μέτρων αυτορρύθμισης με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών και με σκοπό την ενίσχυση, ακόμα και στο διαδίκτυο, της προστασίας των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

1.1.3. Μέτρα χρηματοδότησης

Από τα μέτρα υποστήριξης που έχει λάβει η Επιτροπή αξίζει να μνημονευθεί το πρόγραμμα MEDIA (2001- 2005)⁵¹. Στόχος του προγράμματος αυτού είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας μέσω της ανάληψης μιας σειράς ενεργειών ενθάρρυνσης και χρηματοδοτικής στήριξης με σκοπό την κατάρτιση των επαγγελματιών, την ανάπτυξη σχεδίων παραγωγής, τη διανομή και την προώθηση κινηματογραφικών και οπτικοακουστικών προγραμμάτων. Οι τεχνολογικές εξελίξεις λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της ειδικής στήριξης που χορηγείται για πειραματικά σχέδια⁵².

Αξίζει επίσης να μνημονευτεί η πρωτοβουλία «i2i Audiovisuel», ενέργεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ETE) και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (ΕΤΑΕ) σε σύνδεση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Πρόκειται για ένα νέο σκέλος ενεργειών⁵³ που αποσκοπούν

⁵¹ Το πρόγραμμα Media Plus βασίζεται στις ακόλουθες αποφάσεις: απόφαση 2000/821/ΕΚ του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2000 για την εφαρμογή προγράμματος για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης, της διανομής και της προώθησης των ευρωπαϊκών οπτικοακουστικών έργων (MEDIA Plus - Ανάπτυξη, διανομή και προώθηση) (2001-2005), απόφαση 163/2001/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Ιανουαρίου 2001 περί της εφαρμογής προγράμματος κατάρτισης για τους επαγγελματίες της ευρωπαϊκής βιομηχανίας οπτικοακουστικών προγραμμάτων (MEDIA-κατάρτιση) (2001-2005). http://europa.eu.int/comm/avpolicy/media/index_fr.html

⁵² http://europa.eu.int/comm/avpolicy/media/pilot_fr.html

⁵³ (i) διάθεση κονδυλίων (ή «συνολικών δανείων») της ΕΤΕ προς τον τραπεζικό τομέα που ειδικεύεται στον οπτικοακουστικό κλάδο με σκοπό τη χρηματοδότηση μικρών επιχειρήσεων οπτικοακουστικής δημιουργίας, οπτικοακουστικών τεχνολογιών ή που εκτελούν εργασίες υπεργολαβίας στον κλάδο αυτό, (ii) μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση από την ΕΤΕ, σε συνεργασία με τον τραπεζικό τομέα, μεγάλων ιδιωτικών ή δημόσιων τηλεοπτικών ομίλων οπτικοακουστικής παραγωγής ή διανομής για τις επενδύσεις τους για την κατασκευή υποδομών. (iii) χρηματοδότηση ταμείων επιχειρηματικού κινδύνου που ειδικεύονται στον οπτικοακουστικό τομέα μέσω της συμμετοχής του ΕΤΑΕ, (iv) ανάπτυξη ενεργειών από κοινού του ομίλου ΕΤΕ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπέρ της πολιτιστικής

στην ενίσχυση της χρηματοδοτικής βάσης του οπτικοακουστικού τομέα και στην επιτάχυνση της προσαρμογής του στις ψηφιακές τεχνολογίες. Η ουσιαστική αυτή «χρηματοδοτική δέσμη», που συμπληρώνει το πρόγραμμα Media Plus, στοχεύει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στον οπτικοακουστικό τομέα και στην ενθάρρυνση της ανάπτυξης έργων ευρωπαϊκού οπτικοακουστικού περιεχομένου.

Υπάρχουν και άλλοι μηχανισμοί στήριξης, όπως το κοινοτικό πολυετές πρόγραμμα (2001-2005) «e-Content» που έχει ως στόχο να ενθαρρύνει την ανάπτυξη και τη χρήση ευρωπαϊκού ψηφιακού περιεχομένου στα παγκόσμια δίκτυα καθώς και να προωθήσει τη γλωσσική πολυμορφία στην κοινωνία της πληροφορίας⁵⁴.

1.2. Σχέσεις με τις άλλες κοινοτικές πολιτικές

Πέρα από την άμεση εφαρμογή των διατάξεων της Συνθήκης, ιδίως τις διατάξεις που σχετίζονται με τις τέσσερις θεμελιώδεις ελευθερίες του πρωτογενούς δικαίου (ελευθερία κυκλοφορίας των υπηρεσιών, των εμπορευμάτων, των κεφαλαίων και των προσώπων), πρέπει να τονιστεί ότι πολλές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνδέονται με την ευρωπαϊκή οπτικοακουστική πολιτική. Μπορούν να μνημονευτούν, για παράδειγμα, η πολιτική ανταγωνισμού, η πολιτική για θέματα δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας⁵⁵, για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης⁵⁶, για την κοινωνία της πληροφορίας, ιδίως η οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο⁵⁷, και η δέσμη «ηλεκτρονικές επικοινωνίες»⁵⁸ ή ακόμα και η πολιτική προστασίας των καταναλωτών⁵⁹.

Οι πολιτικές αυτές συνεπώς ασκούν επιρροή και επιδράσεις μεταξύ τους με σκοπό να υλοποιήσουν τους στόχους που διατυπώνονται στη Συνθήκη.

δημιουργίας ή της ανάπτυξης της κινηματογραφικής ή της τηλεοπτικής δημιουργίας (τμήματα κατάρτισης με θέμα τη χρηματοδότηση, συνεργασία μεταξύ των ευρωπαίων διανομέων...).

⁵⁴ Απόφαση 2001/48/EK του Συμβουλίου της 22ας Δεκεμβρίου 2000, EEEK L 14 της 18.1.2001 http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgc/aides/forms/infso02_fr.htm

⁵⁵ Οδηγία 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2001 για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας, EEEK L 167 της 22/06/2001 σελ. 10.

⁵⁶ Οδηγία 93/83/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Σεπτεμβρίου 1993, περί συντονισμού ορισμένων κανόνων όσον αφορά το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα που εφαρμόζονται στις δορυφορικές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και την καλωδιακή αναμετάδοση, EEEK L 248, 06.10.1993. Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 93/83/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί συντονισμού ορισμένων κανόνων όσον αφορά το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα που εφαρμόζονται στις δορυφορικές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και την καλωδιακή αναμετάδοση, COM (2002) 430 τελικό, 27 Ιουλίου 2002. Οδηγία 98/84/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Νοεμβρίου 1998 για τη νομική προστασία των υπηρεσιών που βασίζονται ή συνίστανται στην παροχή πρόσβασης υπό όρους, EEEK L 320, 28.11.1998, σελ. 54. Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των γενικών αρχών που διέπουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών - άρθρα 28 και 49 της συνθήκης ΕΚ - όσον αφορά τη χρήση παραβολικών κεραιών, COM (2001) 351 τελικό, της 27ης Ιουνίου 2001. http://europa.eu.int/comm/internal_market/fr/intprop/docs/index.htm.

⁵⁷ Οδηγία 2001/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2000 για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά, EEEK L 178 της 17 Ιουλίου 2000, σελ. 1. http://europa.eu.int/information_society/topics/telecoms/regulatory/maindocs/index_en.htm

⁵⁸ Βλέπε ιδίως την ανακοίνωση της Επιτροπής σε συνέχεια του πράσινου βιβλίου για την προστασία των καταναλωτών στην ΕΕ, Βρυξέλλες, 11.6.2002, COM(2002) 289 τελικό. Πβ. τρέχουσες εργασίες για τη σύνταξη οδηγίας-πλαίσου στην ακόλουθη διεύθυνση:

⁵⁹ http://europa.eu.int/comm/consumers/policy/developments/fair_comm_pract/follow_green_fr.html

Στο συγκεκριμένο πλαίσιο συνεπώς έχουν ιδιαίτερη σημασία οι διατάξεις του άρθρου 151 παράγραφος 4 της Συνθήκης, με βάση τις οποίες η Κοινότητα, όταν αναλαμβάνει δράσεις δυνάμει άλλων διατάξεων της παρούσας Συνθήκης, λαμβάνει υπόψη της τις πολιτιστικές πτυχές, αποβλέποντας ειδικότερα στο σεβασμό και στην προώθηση της πολυμορφίας των πολιτισμών της.

Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της την αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφόρων αυτών πολιτικών, όταν υπάρχει, στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος προγράμματος εργασίας με σκοπό να ενισχύσει τη συνολική συνοχή της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής πολιτικής.

Όσον αφορά ειδικότερα τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, πρέπει να τονιστεί ότι αποτελούν κίνητρο δημιουργίας και επενδύσεων σε πολλούς καλλιτεχνικούς τομείς και ιδιαίτερα στον οπτικοακουστικό (τηλεόραση, κινηματογράφος, μουσική...) καθώς και ότι συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα, την απασχόληση και τις καινοτομίες της κοινωνίας της πληροφορίας. Επίσης, αποτέλεσαν το αντικείμενο σημαντικών μέτρων ευρωπαϊκής εναρμόνισης για να εξαλειφθούν τα εμπόδια στις συναλλαγές καθώς και για να προσαρμοστεί το ισχύον πλαίσιο στις νέες μορφές εκμετάλλευσης.

Έτσι, η οδηγία 93/83/ΕΟΚ «δορυφορικής μετάδοσης και καλωδιακής αναμετάδοσης», που συνδέεται με την οδηγία «τηλεόραση χωρίς σύνορα», αποσκοπεί στο συντονισμό ορισμένων κανόνων όσον αφορά το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα που εφαρμόζονται στις δορυφορικές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και την καλωδιακή αναμετάδοση με σκοπό να διευκολύνει τη διασυνοριακή ραδιοτηλεοπτική μετάδοση οπτικοακουστικών προγραμμάτων. Η ανωτέρω οδηγία, σε συνέχεια της έκθεσης για την εφαρμογή της που εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 26 Ιουλίου 2002⁶⁰, αποτελεί επίσης τη στιγμή αυτή αντικείμενο έρευνας και μελέτης από τη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς (σύνοδοι εργασίας σε στενή συνεργασία με τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη και τους εκπροσώπους των αρμόδιων εθνικών αρχών). Η Επιτροπή θα μεριμνήσει έτσι ώστε η πιθανή αναθεώρηση των δύο μέσων να γίνει κατά τρόπο συνεκτικό και συντονισμένο για να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη διαφορετικών διαύλων οπτικοακουστικού περιεχομένου και να συνυπολογιστούν τα συμφέροντα όλων των ενδιαφερόμενων μερών (ιδίως των δικαιούχων, των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και των τηλεθεατών).

Η Επιτροπή θα λάβει επίσης υπόψη της τη σχέση της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα», όταν υπάρχει, με την οδηγία 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας⁶¹ καθώς και την οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο⁶².

⁶⁰ COM(2002)430 τελικό, http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/media/cabsat/report1993-83/index.htm

⁶¹ Οδηγία 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2001 για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας, ΕΕΕΚ L 167 της 22/06/2001 σελ. 10-19.
http://europa.eu.int/comm/internal_market/fr/intprop/docs/index.htm

⁶² Οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2000 για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο») Επίσημη Εφημερίδα L 178 της 17/07/2000 σελ. 01 – 16 -http://europa.eu.int/comm/internal_market/fr/ecommerce/index.htm

1.3. Δημόσια διαβούλευση

Το παρόν πρόγραμμα εργασίας αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προόδου για να κατανοηθεί καλύτερα το σύνολο των οικονομικών, πολιτιστικών και κοινωνικών παραγόντων που σχετίζονται με την εφαρμογή της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα». Έρχεται ως συνέχεια της ανακοίνωσης της Επιτροπής του 1999 σχετικά με τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές για την κοινοτική πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα στην ψηφιακή εποχή⁶³.

Η Επιτροπή, προκειμένου να συλλέξει στοιχεία αξιολόγησης και για να κρίνει αν παρίσταται η ανάγκη να ενημερωθεί ή να προσαρμοστεί μελλοντικά η οδηγία «τηλεόραση χωρίς σύνορα» και, σε περίπτωση που αυτό είναι απαραίτητο, να ληφθούν συναφή ή συμπληρωματικά μέτρα, θα ξεκινήσει μέσα στους τρεις πρώτους μήνες του 2003 δημόσια διαβούλευση. Η διαβούλευση αυτή θα είναι ανοιχτή σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και θα συμμετάσχουν οι υποψήφιοι προς ένταξη χώρες και οι υπήκοοι τους.

Στο πλαίσιο αυτό⁶⁴ θα διοργανώσει κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2003 μια σειρά από δημόσιες ακροάσεις και θα καλέσει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να της διαβιβάσουν γραπτώς τα σχόλια τους σχετικά με τα διάφορα ειδικά θέματα του παρόντος προγράμματος εργασίας.

Με τη διαβούλευση αυτή θα μπορέσει ιδίως να κριθεί εάν οι οικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις στον εν λόγω τομέα επιβάλλουν την προσαρμογή του κείμενου ρυθμιστικού πλαισίου, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη την αύξηση των διαύλων οπτικοακουστικού περιεχομένου. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας⁶⁵.

Με βάση τα αποτελέσματα της δημόσιας αυτής διαβούλευσης η Επιτροπή, στα τέλη του 2003 ή στις αρχές του 2004, θα υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών ανακοίνωση που θα συνοδεύεται ενδεχομένως από προτάσεις.

II. - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης⁶⁶ η οδηγία «τηλεόραση χωρίς σύνορα» διαμορφώνει το νομικό πλαίσιο αναφοράς για την ελεύθερη παροχή τηλεοπτικών υπηρεσιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση έτσι ώστε να αναπτυχθεί μια ευρωπαϊκή αγορά (αρχές της ελευθερίας

63 Ανακοίνωση της Επιτροπής της 14.12.1999 στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές για την κοινοτική πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα στην ψηφιακή εποχή (COM(1999)657 τελικό))
http://europa.eu.int/comm/avpolicy/legis/key_doc/legispdffiles/av_fr.pdf

64 Πβ. Εργασίες της Επιτροπής, «Προς μια ενισχυμένη κουλτούρα διαβούλευσης και διαλόγου - πρόταση σχετικά με τις γενικές αρχές και τα ελάχιστα πρότυπα που εφαρμόζονται στις διαβουλεύσεις της Επιτροπής με τα ενδιαφερόμενα μέρη».

65 Σύμφωνα με το πρωτόκολλο της συνθήκης του Άμστερνταμ σχετικά με την επικουρικότητα και την αναλογικότητα.

66 Τα άρθρα 49 και επόμενα της Συνθήκης απαγορεύουν οποιοδήποτε περιορισμό στην ελεύθερη μετάδοση ραδιοφωνικών εκπομπών εκτός των συνόρων των κρατών μελών. Η Συνθήκη, καθώς και οι αποφάσεις του ΕΔΕΚ, επιτρέπουν μόνον τρεις εξαιρέσεις στην αρχή αυτή, τα μέτρα δηλαδή που λαμβάνονται για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας και δημόσιας υγείας.

λήψης και αναμετάδοσης των τηλεοπτικών προγραμμάτων) και να λαμβάνονται παράλληλα υπόψη ορισμένοι στόχοι γενικού συμφέροντος⁶⁷.

Για το σκοπό αυτό η οδηγία συντονίζει σε κοινοτικό επίπεδο την εθνική νομοθεσία σε τομείς όπως ο καθορισμός του δικαίου που ισχύει για τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς (αρχή της χώρας εκπομπής), η προώθηση της διανομής και της παραγωγής ευρωπαϊκών έργων, η πρόσβαση στις εκδηλώσεις μείζονος σημασίας, η τηλεαγορά, η χορηγία, η προστασία των ανηλίκων και η δημόσια τάξη, το δικαίωμα απάντησης.

Στη σημερινή εποχή με την ανάπτυξη των ψηφιακών τεχνολογιών και τον πολλαπλασιασμό των τηλεοπτικών διαύλων που προσφέρονται μέσω διαφόρων πλατφόρμων (ερτζιανή, καλωδιακή, δορυφορική, διαδίκτυο...), καθώς και των νέων τρόπων μετάδοσης (τηλεόραση κατά παραγγελία, βίντεο κατά παραγγελία, διαλογική τηλεόραση, μεγάλες επίπεδες οθόνες, νέες τεχνολογίες συμπίεσης των εικόνων, κ.τ.λ ...) ο οπτικοακουστικός τομέας διέρχεται μια φάση ριζικών μεταβολών. Οι αλλαγές αυτές ωθούν την Επιτροπή να επανεξετάσει, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις πρόσφατες εξελίξεις του νομοθετικού και ρυθμιστικού πλαισίου στα κράτη μέλη, την ερμηνεία και την εφαρμογή της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα» και να προτείνει τα μέσα για την επίλυση των δυσκολιών που ενδεχομένως θα εντοπιστούν.

Συγκεκριμένα, για να αποσοβηθούν οι κίνδυνοι κλονισμού της ασφάλειας δικαίου και στρέβλωσης του ανταγωνισμού, η Επιτροπή έχει καθήκον, λαμβάνοντας υπόψη τους προαναφερθέντες στόχους για το γενικό συμφέρον, να εγγυηθεί ότι οι πρόσφατες εξελίξεις στο νομοθετικό και το ρυθμιστικό πλαίσιο καθώς και τις διοικητικές πρακτικές δεν αντιβαίνουν στον κύριο στόχο της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών.

Η δημόσια διαβούλευση θα επιτρέψει σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να διαβιβάσουν γραπτώς τα σχόλια τους και να συμμετέχουν στις δημόσιες ακροάσεις. Η διαβούλευση θα διεξαχθεί με βάση τα ειδικά θέματα που αναφέρονται στο παρόν πρόγραμμα εργασίας.

2.1. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Δύο γενικές παρατηρήσεις μπορούν να γίνουν αναφορικά με το μέλλον του ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου: η πρώτη αφορά το πεδίο εφαρμογής του και η δεύτερη τη σχέση μεταξύ των διαφόρων εν ισχύ κοινοτικών μέσων.

Ο προβληματισμός θα λάβει ιδίως υπόψη τη σχέση νομοθετικών μέτρων, της από κοινού ρύθμισης και της αυτορρύθμισης.

Τα θέματα θα εξεταστούν αποκλειστικά υπό το πρίσμα των στόχων γενικού συμφέροντος που εξυπηρετεί η ευρωπαϊκή οπτικοακουστική πολιτική και, εντός του πλαισίου αυτού, με σκοπό να εξασφαλιστεί η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών με τον καθορισμό και την εξάλειψη των πιθανών εμποδίων στην εσωτερική αγορά.

Επίσης, στον τομέα αυτό θα ληφθεί μέριμνα για την εφαρμογή των αρχών της αναλογικότητας και της επικουρικότητας, όπως διατυπώνονται στο πρωτόκολλο της συνθήκης του Άμστερνταμ.

67 Πβ. έκθεση εφαρμογής, σημείο 3.1 για την υπενθύμιση των στόχων γενικού συμφέροντος.

1. Πεδίο εφαρμογής

Όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής, πρέπει να υπογραμμιστούν ορισμένες αρχές στις οποίες βασίζονται οι κείμενες κανονιστικές ρυθμίσεις σε κοινοτικό επίπεδο.

Καταρχάς πρέπει να τονιστεί ο «**τεχνολογικά ουδέτερος**» **χαρακτήρας της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα»** στην οποία όλες οι διατάξεις ισχύουν αδιακρίτως για την αναλογική και την ψηφιακή τηλεόραση ανεξάρτητα από τον τρόπο μετάδοσης (ερτζιανής, δορυφορικής, καλωδιακής...).

Στη συνέχεια πρέπει να μνημονευθεί ο **σημαντικός διαχωρισμός⁶⁸** που γίνεται στο θετικό κοινοτικό δίκαιο μεταξύ, αφενός, των υπηρεσιών «**ραδιοτηλεοπτικού περιεχομένου**» που αφορούν προγράμματα για το ευρύτερο κοινό και, αφετέρου, «**των υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών**», που παρέχονται κατόπιν προσωπικής επιλογής. Η έννοια της «προσωπικής επιλογής του αποδέκτη υπηρεσιών» αναφέρεται στην παροχή μιας υπηρεσίας με τη μετάδοση δεδομένων κατόπιν προσωπικής επιλογής⁶⁹.

68 Έτσι, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος α της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα» «τηλεοπτική μετάδοση» νοείται «η ασύρματη ή όχι, απευθείας ή μέσω δορυφόρου, με κώδικα ή χωρίς, πρώτη μετάδοση τηλεοπτικών προγραμμάτων που προορίζονται για το κοινό. Περιλαμβάνεται η διαβίβαση προγραμμάτων μεταξύ επιχειρήσεων με σκοπό την αναμετάδοσή τους στο κοινό. Ο όρος συνεπώς δεν περιλαμβάνει τις υπηρεσίες επικοινωνιών που παρέχουν, με προσωπική κλήση, πληροφορίες ή άλλες εξυπηρετήσεις, όπως τις υπηρεσίες τηλεαντιγράφων, τις τράπεζες ηλεκτρονικών δεδομένων και λοιπές παρεμφερείς υπηρεσίες»

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 2 της οδηγίας 98/34/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 1998 για την καθιέρωση μια διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 98/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Ιουλίου 1998 «υπηρεσία της κοινωνίας των πληροφοριών» νοείται «οποιαδήποτε υπηρεσία της κοινωνίας των πληροφοριών, ήτοι κάθε υπηρεσία που συνήθως παρέχεται έναντι αμοιβής, με ηλεκτρονικά μέσα εξ αποστάσεως και κατόπιν προσωπικής επιλογής ενός αποδέκτη υπηρεσιών.» Η τελευταία αυτή οδηγία προβλέπει ρητά ότι «οι τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές υπηρεσίες - κατά την έννοια της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα» - δεν αποτελούν υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών γιατί δεν παρέχονται κατόπιν προσωπικής επιλογής». Πβ. παράρτημα της οδηγίας αυτής που διευκρινίζει τον ενδεικτικό κατάλογο των υπηρεσιών που δεν καλύπτονται από το άρθρο 1 σημείο 2 δεύτερο εδάφιο - <http://europa.eu.int/scadplus/leg/fr/lvb/l21003.htm> βλέπε επίσης την αιτιολογική σκέψη 18 της οδηγίας 2000/31/EK.

Τον ορισμό των «υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών» επανέλαβαν η οδηγία 98/84/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 1998 για τη νομική προστασία των υπηρεσιών που βασίζονται ή συνίστανται στην παροχή πρόσβασης υπό όρους καθώς και η οδηγία 2000/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2000 για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά. Επίσης τον ορισμό επαναλαμβάνει η οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τη διαφήμιση και τη χορηγία υπέρ των προϊόντων καπνού (πολιτική συμφωνία του Συμβουλίου στις 2.12.2002 επί της τροποποιημένης πρότασης του ΕΚ - δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη).

69 Πβ. το άρθρο 1 σημείο 2 δεύτερο εδάφιο τρίτη περίπτωση της οδηγίας 98/34/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 1998 για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 98/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 1998.

Οι «τηλεοπτικές» υπηρεσίες καλύπτονται από την οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα». Οι «υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών» καλύπτονται στο πλαίσιο της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο⁷⁰.

Η Επιτροπή δεν σκοπεύει να αμφισβητήσει το διαχωρισμό που γίνεται στο κοινοτικό κεκτημένο μεταξύ των υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών και των υπηρεσιών που καλύπτονται από την οδηγία «Τηλεόραση χωρίς σύνορα».

Για καθένα από τα ειδικά θέματα που ορίζονται στο σημείο 3.2 η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τις πρόσφατες αλλαγές της αγοράς και της τεχνολογίας καθώς και τις αναμενόμενες εξελίξεις, θα εξετάσει εάν οι διατάξεις της οδηγίας μπόρεσαν να εκπληρώσουν πλήρως τους στόχους που επεδίωκαν καθώς και κατά πόσο είναι απαραίτητο να ληφθούν μέτρα σε κοινοτικό επίπεδο.

Σε περίπτωση που κάτι τέτοιο είναι απαραίτητο, θα εξετάσει κατά πόσο είναι σκόπιμο να αναθεωρηθούν οι διατάξεις της οδηγίας ή εάν πρέπει να τροποποιηθούν ή ακόμα αν πρέπει να προβλεφθούν άλλα μέτρα για την επίτευξη των στόχων της οδηγίας. Τα εν λόγω θέματα θα εξεταστούν αποκλειστικά και μόνο υπό το πρίσμα των στόχων γενικού συμφέροντος που εξυπηρετεί η οδηγία «τηλεόραση χωρίς σύνορα». Συνεπώς δεν θα εξεταστούν τα θέματα που αφορούν ειδικότερα τη μετάδοση, την πρόσβαση ή τις κανονιστικές ρυθμίσεις που διέπουν τις συναλλαγές σχετικά με τη μετάδοση ή την πρόσβαση, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στους σχετικούς πόρους και των κανόνων για την υποχρέωση μεταφοράς σήματος. Επίσης δεν θα εξεταστούν τα θέματα σχετικά με την τυποποίηση, που εξετάζονται στο νέο ρυθμιστικό πλαίσιο⁷¹ για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ούτε και τα θέματα σχετικά με τις κανονιστικές ρυθμίσεις των συναλλαγών.

2. Σχέση ρύθμισης, από κοινού ρύθμισης και αυτορρύθμισης

Θα εξεταστεί επίσης ο τύπος των ρυθμιστικών μέτρων που θα χρησιμοποιηθούν.

Στη Λευκή Βίβλο της για την ευρωπαϊκή διακυβέρνηση⁷², η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε να διευρυνθεί περαιτέρω η διαδικασία χάραξης των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών και των οργανώσεων κατά τη σύλληψη και την εφαρμογή τους. Η Λευκή Βίβλος ενθαρρύνει την αυξημένη χρήση των διαφόρων μέσων δημόσιας πολιτικής και ιδιαίτερα τους μηχανισμούς της από κοινού ρύθμισης⁷³ και της αυτορρύθμισης. Η Επιτροπή ενέκρινε σχέδιο δράσης που αποσκοπεί στη βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου και την απλοποίηση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος⁷⁴.

Η Επιτροπή ανέλαβε τη δέσμευση να απλουστεύσει την επιλογή και τη χρήση των νομοθετικών μέσων που έχει στη διάθεσή της. Ωστόσο υπενθυμίζει ότι η προσφυγή στην

70 Οδηγία 2000/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2000 για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά, ΕΕ L 178 της 17/07/2000 σελ. 01 – 16 - http://europa.eu.int/comm/internal_market/fr/ecommerce/index.htm

71 http://europa.eu.int/information_society/topics/telecoms/regulatory/maindocs/index_en.htm

72 Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση, μια Λευκή Βίβλος, COM(2001) 428 τελικό, 25.07.2001 http://europa.eu.int/comm/dgs/employment_social/index_fr.htm

73 Για τους όρους προσφυγής στην από κοινού ρύθμιση, βλέπε ιδίως σελ. 25

74 Ανακοίνωση της Επιτροπής Σχέδιο δράσης «απλούστευση και βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος» COM (2002) 278 τελικό/2, της 06.06.2002. http://europa.eu.int/comm/governance/suivi_lb_fr.htm

έκδοση οδηγιών πρέπει να σέβεται το πνεύμα και το γράμμα των συνθηκών: οι οδηγίες πρέπει να αποτελέσουν και πάλι ένα μέσο που θα καθορίζει το νομικό πλαίσιο και τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν. Προτίθεται έτσι να περιορίσει όσο το δυνατόν περισσότερο το περιεχόμενο των οδηγιών στο γενικό πλαίσιο, που θα περιλαμβάνει τους στόχους, τις προθεσμίες και τα βασικά στοιχεία της νομοθεσίας. Ο νομοθέτης θα έχει την ευθύνη να αποφανθεί επί των βασικών στοιχείων, που εξαρτώνται από τη λήψη μιας πολιτικής απόφασης, έτσι ώστε οι τεχνικοί όροι και οι λοιπές λεπτομέρειες να διευθετούνται από τα εκτελεστικά μέτρα.

Επιπλέον υπογραμμίζει ότι μπορεί να γίνει ορθή χρήση των εναλλακτικών λύσεων αντί της λήψης ρυθμιστικών μέτρων χωρίς να παραβιαστούν οι διατάξεις της συνθήκης αλλά ούτε και τα προνόμια του κοινοτικού νομοθέτη.

Έτσι, η από κοινού ρύθμιση και σε ορισμένες περιπτώσεις η αυτορρύθμιση αποτελούν εργαλεία που μπορούν υπό σαφώς καθορισμένους όρους να εκπληρώσουν τους στόχους της συνθήκης. Παράλληλα όμως επιτρέπουν την απλούστευση της νομοθετικής εργασίας και της ίδιας της νομοθεσίας τηρώντας συγχρόνως τις αρχές της αναλογικότητας και της επικουρικότητας καθώς και τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής αγοράς.

Η από κοινού ρύθμιση επιτρέπει ο τρόπος επίτευξης των στόχων που θέτει ο κοινοτικός νομοθέτης σε μια νομοθετική πράξη να καθορίζεται από μέτρα που λαμβάνουν τα αναγνωρισμένα ενδιαφερόμενα μέρη στο συγκεκριμένο τομέα. Πρόκειται για ένα εργαλείο χάρις στο οποίο η νομοθεσία θα μπορεί να προσαρμόζεται στα συγκεκριμένα προβλήματα και τομείς, θα μειωθεί ο φόρτος της νομοθετικής εργασίας και έτσι θα δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στα σημαντικότερα θέματα και, τέλος, θα αξιοποιηθεί η εμπειρία των ενδιαφερόμενων μερών, ιδίως των επιχειρήσεων και των κοινωνικών εταίρων. Η μέθοδος αυτή πρόκειται να εξασφαλίσει προστιθέμενη αξία για μια νομοθετική πράξη στην υπηρεσία του γενικού συμφέροντος. Η προσέγγιση αυτή μπορεί να είναι η καταλληλότερη στις περιπτώσεις που απαιτείται η λήψη ευέλικτων και/ή επειγόντων μέτρων με την προϋπόθεση τα μέτρα αυτά να μην χρήζουν ομοιόμορφης εφαρμογής στην Κοινότητα και να μην επηρεάζουν τις συνθήκες του ανταγωνισμού. Ο νομοθέτης⁷⁵ καθορίζει στο ρυθμιστικό αυτό πλαίσιο τις κύριες πτυχές της νομοθεσίας: τους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν, τις προθεσμίες και τους μηχανισμούς εφαρμογής, τις μεθόδους ελέγχου της εφαρμογής και τις πιθανές κυρώσεις προκειμένου να κατοχυρώνεται η ασφάλεια δικαίου της νομοθεσίας. Επίσης καθορίζει σε ποιο βαθμό ο καθορισμός και η υλοποίηση των μέτρων εφαρμογής μπορούν να αφεθούν στα ενδιαφερόμενα μέρη λόγω της αναγνωρισμένης εμπειρίας τους στο συγκεκριμένο θέμα. Σε περίπτωση που η χρήση του μηχανισμού αυτού δεν αποδώσει τα αναμενόμενα αποτελέσματα η Επιτροπή διατηρεί τη δυνατότητα να υποβάλει κλασική νομοθετική πρόταση στο νομοθέτη.

Η αυτορρύθμιση αναφέρεται σε μια σειρά από πρακτικές, κοινούς κανόνες, κώδικες συμπεριφοράς ή εθελοντικές συμφωνίες που καθορίζουν μόνοι τους οι οικονομικοί, κοινωνικοί παράγοντες, οι ΜΚΟ ή οργανωμένες ομάδες, σε εθελοντική βάση με σκοπό την πλαισίωση και την οργάνωση των ενεργειών τους. Σε αντίθεση με την από κοινού ρύθμιση η αυτορρύθμιση (ή *self-regulation*) δεν συνεπάγεται απαραίτητα την έκδοση νομοθετικής πράξης. Η Επιτροπή μπορεί να κρίνει ότι είναι σκοπιμότερο να μην υποβάλει νομοθετική πρόταση όταν υφίστανται ήδη παρόμοιες πρακτικές που εξασφαλίζουν την επίτευξη των

⁷⁵

Ακόμα και εάν η Επιτροπή προτείνει μια νομοθετική πράξη στην οποία προβλέπεται η χρήση της από κοινού ρύθμισης, η έγκριση αυτής της πρότασης εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Πβ. όρους προσφυγής στην από κοινού ρύθμιση σελ. 13 της προαναφερθείσας ανακοίνωσης COM(2002) 278 τελικό/2.

στόχων της Συνθήκης. Μπορεί επίσης να προτείνει, υποβάλλοντας για παράδειγμα σύσταση, τη χρήση της αυτορρύθμισης από τα ενδιαφερόμενα μέρη για να αποφευχθεί η λήψη κανονιστικών ρυθμίσεων, χωρίς να αποκλείεται ωστόσο η δυνατότητα νομοθέτησης, εάν κάτι τέτοιο αποδειχτεί ανεπαρκές ή αναποτελεσματικό.

Το κεντρικό θέμα στο πλαίσιο της αναθεώρησης μπορεί να συνοψιστεί ως εξής: «*Με ποια αποτελεσματικά και αναλογικά μέσα στο κοινοτικό επίπεδο μπορεί να διασφαλιστεί το γενικό συμφέρον στο ψηφιακό περιβάλλον;*» Η Επιτροπή πιστεύει ότι η ψηφιακή επανάσταση δεν αναιρεί την ανάγκη να οριστεί σε κοινοτικό επίπεδο το κατάλληλο γενικό συμφέρον και, όταν παρίσταται ανάγκη, να εξασφαλίζεται η προστασία του μέσω του νομοθετικού και ρυθμιστικού πλαισίου, της συμπληρωματικής χρήσης της από κοινού ρύθμισης ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, και της αυτορρύθμισης.

Το πρόγραμμα εργασίας θα περιλαμβάνει σύμφωνα και με την αρχή της επικουρικότητας⁷⁶ το σύνολο των στοιχείων αυτών.

2.2. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Θέμα 1: Πρόσβαση στις εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία

Με την αναθεώρηση της οδηγίας το 1997 θεσπίστηκε το άρθρο 3α έτσι ώστε κάθε κράτος μέλος να μπορεί να λαμβάνει μέτρα σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο για να εξασφαλίζει ότι οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί που υπάγονται στη δικαιοδοσία του δεν μεταδίδουν αποκλειστικά εκδηλώσεις οι οποίες θεωρούνται από το εν λόγω κράτος μέλος ως μείζονος σημασίας για την κοινωνία, κατά τρόπον ώστε μια σημαντική μερίδα του κοινού στο εν λόγω κράτος μέλος να μην μπορεί να παρακολουθήσει τις εκδηλώσεις αυτές μέσω ζωντανής ή αναμεταδιδόμενης κάλυψης σε δωρεάν τηλεοπτικό πρόγραμμα. Ο μηχανισμός αυτός, που βασίζεται στην αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, ισχύει μόνο για τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που προβλέπονται στο άρθρο 1 παράγραφος β της οδηγίας. **Η Επιτροπή δεν προτρέπει να επεκτείνει το μηχανισμό αυτό. Ωστόσο θεωρεί ότι θα ήταν χρήσιμο να εξεταστεί η διατύπωση του άρθρου 3α έτσι ώστε να βελτιωθεί η εφαρμογή του.**

Θέμα 2: Προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας και της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας προγραμμάτων

Ο διπλός στόχος προώθησης της πολιτιστικής πολυμορφίας και της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας προγραμμάτων μεταφράζεται συγκεκριμένα στην οδηγία «τηλεόραση χωρίς σύνορα» σε ένα σύνολο μέτρων υπέρ της διανομής και της παραγωγής των ευρωπαϊκών τηλεοπτικών προγραμμάτων, με βάση επίσης το άρθρο 151 παράγραφος 4 της Συνθήκης που υποχρεώνει την Κοινότητα να λαμβάνει υπόψη τις πολιτιστικές πτυχές στη δράση της με βάση τις άλλες διατάξεις της Συνθήκης αποβλέποντας ειδικότερα στο σεβασμό την προώθηση της πολυμορφίας των πολιτισμών της⁷⁷. Ο μηχανισμός αυτός, που συνδυάζεται με συμπληρωματικούς μηχανισμούς χρηματοδοτικής στήριξης, όπως το πρόγραμμα Media, βασίζεται στις διατάξεις του τίτλου III της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα»: άρθρο 4 (προώθηση των ευρωπαϊκών έργων), άρθρο 5 (προώθηση των ευρωπαϊκών

76 Πβ. το πρωτόκολλο της συνθήκης του Άμστερνταμ σχετικά με την επικουρικότητα και την αναλογικότητα.

77 Πρώην άρθρο 128 παράγραφος 4. Πβ. αιτιολογική σκέψη 25της οδηγίας 97/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Ιουνίου 1997 για την τροποποίηση της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου για το συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων. http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/twtf/newint_fr.htm

έργων ανεξάρτητων παραγωγών), άρθρο 6 (καθορισμός της έννοιας του ευρωπαϊκού έργου), άρθρο 7 (χρόνος μετάδοσης κινηματογραφικών έργων) και άρθρο 9 (εξαιρέσεις των τοπικών τηλεοπτικών εκπομπών που δεν αποτελούν μέρος ενός εθνικού δικτύου).

Το άρθρο 4 παράγραφος 3 της οδηγίας προβλέπει ότι η εφαρμογή του άρθρου αυτού αναθεωρείται με βάση έκθεση της Επιτροπής. Η έκθεση αυτή λαμβάνει υπόψη τα στοιχεία που της κοινοποιούν τα κράτη μέλη καθώς και τις εξελίξεις στην κοινοτική αγορά και το διεθνές περιβάλλον. Το άρθρο 25α διευκρινίζει ότι η αναθεώρηση λαμβάνει υπόψη μια ανεξάρτητη μελέτη των επιπτώσεων των εν λόγω μέτρων, τόσο σε κοινοτικό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Εξάλλου σε συνέχεια της ανακοίνωσης «κινηματογράφος»⁷⁸ η Επιτροπή ξεχώρισε δύο ομάδες θεμάτων που πρέπει να εξεταστούν στο πλαίσιο της αναθεώρησης της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα». Η πρώτη ομάδα αφορά τον ορισμό «του ευρωπαϊκού έργου», τον ορισμό της έννοιας του «παραγωγού ή της ανεξάρτητης παραγωγής». Η δεύτερη αφορά την προθεσμία για τη μετάδοση κινηματογραφικών έργων καθώς και τον ορισμό και την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων επιγραμμικής μετάδοσης.

Το παρόν πρόγραμμα εργασίας προβλέπει σχετικά: (i) τη διενέργεια της ανεξάρτητης μελέτης που προβλέπεται στο άρθρο 25α της οδηγίας, (ii) την εμβάθυνση του προβληματισμού για την υλοποίηση του τίτλου III της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα» και (iii) την προώθηση της ανταλλαγής απόψεων σχετικά με δύο ομάδες θεμάτων που προσδιορίζονται στο πλαίσιο της ανακοίνωσης «κινηματογράφος».

Θέμα 3: Προστασία του γενικού συμφέροντος στις τηλεοπτικές διαφημίσεις, τη χορηγία, την τηλεαγορά και την αυτοπροβολή

Η οδηγία θεσπίζει στο κεφάλαιο IV για τα τηλεοπτικά προγράμματα μια σειρά από κανόνες που ρυθμίζουν τις διαφημίσεις, τη χορηγία, την τηλεαγορά, καθώς και κανόνες για τις διαφημίσεις που απευθύνονται σε ανηλίκους. Επίσης θέτει κανόνες για την ανεκτή διάρκεια μετάδοσης διαφημίσεων (όρια ανά ημέρα και ανά ώρα, άρθρο 18), τον αριθμό και τις προϋποθέσεις των διαφημιστικών διακοπών (άρθρο 11) καθώς και τους κανόνες που διέπουν το περιεχόμενο και τη μορφή των διαφημιστικών μηνυμάτων (άρθρα 10, 12, 13, 14, 15 και 16). Για τη χορηγία εφαρμόζονται ειδικοί κανόνες (άρθρο 17).

Η οδηγία έχει σκοπό να προστατεύσει τα συμφέροντα των τηλεθεατών, εγκαθιδρύοντας για παράδειγμα έναν σαφή διαχωρισμό μεταξύ του συντακτικού περιεχομένου και της διαφήμισης, καθώς και να διαφυλάξει την αριότητα και την αξία των οπτικοακουστικών έργων όπως και τους δικαιούχους, αποτρέποντας για παράδειγμα τις υπερβολικές παρενοχλήσεις. Η Επιτροπή θα εξετάσει ιδιαίτερα την αναλογικότητα των υφιστάμενων μέτρων εφαρμόζοντας την αρχή ότι οι κανονιστικές ρυθμίσεις πρέπει να περιορίζονται στις απολύτως απαραίτητες για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων. Συγκεκριμένα είναι ανάγκη να εξεταστεί κατά πόσο μπορούν να γίνουν ελαστικότεροι ορισμένοι κανόνες ποσοτικών περιορισμών, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις δυνατότητες επιλογής και ελέγχου των χρηστών.

Εξάλλου, όσον αφορά το μη γραμμικό προγραμματισμό, θα πρέπει να εξεταστεί εάν χρειάζεται να υιοθετηθούν ειδικοί κανόνες για να επιτυγχάνεται ο διαχωρισμός ανάμεσα στη διαφήμιση και το συντακτικό περιεχόμενο.

78 Πβ. σημείο 8 της ανακοίνωσης «κινηματογράφος» - http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/cine1_fr.htm

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν υιοθετήσει, σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας, λεπτομερέστερους ή αυστηρότερους κανόνες σε σχέση με τα όσα προβλέπει η οδηγία, για παράδειγμα για θέματα χορηγίας (σχετικά με τη διάρκεια του μηνύματος, το χορηγό ή ακόμα και το περιεχόμενο του μηνύματος). Επίσης, ορισμένα κράτη μέλη εφαρμόζουν διάφορες ερμηνείες της οδηγίας όσον αφορά τις νέες διαφημιστικές τεχνικές και ιδίως τη διαίρεση της οθόνης, την εικονική ή την αμφίδρομη διαφήμιση. **Η Επιτροπή θα μελετήσει τις νομικές συνέπειες που έχουν οι νέες διαφημιστικές τεχνικές και θα κρίνει εάν πρέπει να τροποποιηθεί η νομοθεσία ή εάν η ήδη υπάρχουσα επαρκεί για να ρυθμιστούν κατάλληλα οι τεχνικές αυτές. Θα εξετάσει επίσης τις οικονομικές και χρηματοοικονομικές συνέπειες που θα έχουν οι πιθανές προσαρμογές.**

Κατά τις εργασίες της η Επιτροπή θα συνεκτιμήσει το ρόλο που μπορεί να παίζει η αυτορρύθμιση για τους κανόνες της διαφήμισης, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη το γεγονός ότι οι κανόνες αυτοί θα έχουν ως σκοπό να εγγυηθούν και να βελτιώσουν την ασφάλεια δικαίου και να είναι σύμφωνοι με την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών.

Επιπλέον, όσον αφορά τις εργασίες της οπτικοακουστικής πολιτικής και τη μελλοντική οδηγία-πλαίσιο για τις θεμιτές εμπορικές πρακτικές, πρέπει να εξασφαλιστεί η συνέχεια και η συμφωνία μεταξύ τους, όπως προβλέπεται στην ανακοίνωση σε συνέχεια του λευκού βιβλίου για την προστασία των καταναλωτών (σελ.2)⁷⁹.

Θέμα 4: Προστασία των ανηλίκων και δημόσια τάξη - Δικαίωμα απάντησης

- Προστασία των ανηλίκων και δημόσια τάξη

Τα άρθρα 22 και 22α της οδηγίας διατυπώνουν τις αρχές σχετικά με την προστασία των ανηλίκων και τη δημόσια τάξη που πρέπει να τηρούν τα κράτη μέλη. Τα άρθρα αυτά προβλέπουν ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλα μέτρα και μηχανισμούς (επιλογή της ώρας της εκπομπής, άλλα τεχνικής φύσης μέτρα έτσι ώστε στην περιοχή μετάδοσης οι ανήλικοι να μην βλέπουν ή να μην ακούν κατά κανόνα τις εκπομπές αυτές ή ακόμα εισαγωγή ακουστικής προειδοποίησης ή προβολή οπτικού συμβόλου αναγνώρισης) έτσι ώστε να τηρούνται οι αρχές αυτές. Κατά τη δημόσια διαβούλευση οι ανωτέρω αρχές και μηχανισμοί θα αποτελέσουν αντικείμενο επανεξέτασης ιδίως υπό το πρίσμα των τελευταίων τεχνολογικών εξελίξεων.

Το άρθρο 2α της οδηγίας προβλέπει ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ελευθερία λήψης και δεν εμποδίζουν την αναμετάδοση στο έδαφός τους των τηλεοπτικών εκπομπών που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη, για λόγους που εμπίπτουν σε τομείς τους οποίους συντονίζει η παρούσα οδηγία. Ωστόσο τα κράτη μέλη μπορούν προσωρινά να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις αυτές, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, εάν τηλεοπτική εκπομπή που προέρχεται από άλλο κράτος μέλος παραβαίνει προφανώς, σοβαρά και βαρέως τους κανόνες που προβλέπουν τα ανωτέρω άρθρα 22 και 22α. Στην περίπτωση αυτή το συγκεκριμένο κράτος μέλος υποχρεούται να κοινοποιήσει τα μέτρα που προτίθεται να λάβει στο σχετικό ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό καθώς και στην Επιτροπή. Επίσης υποχρεούται να προβεί σε διαβουλεύσεις με το κράτος μέλος μετάδοσης και την Επιτροπή. **Στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης θα επανεξεταστούν ορισμένες πτυχές της παρέκκλισης αυτής από τον κανόνα της χώρας προέλευσης, στον οποίο βασίζεται το σύνολο της οδηγίας. Στις εν**

⁷⁹ Πβ. παραπομπή 59.

λόγω πτυχές περιλαμβάνονται και τα διαδικαστικά θέματα, τα οποία θα αποτελέσουν ενδεχομένως αντικείμενο διασαφήσεων.

Οι διατάξεις της οδηγίας σχετικά με την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας αφορούν μόνον τα τηλεοπτικά προγράμματα ενώ οι διατάξεις της σύστασης του Συμβουλίου για την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας⁸⁰ καλύπτουν το σύνολο των οπτικοακουστικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των επιγραμμικών υπηρεσιών. Στις 20 Φεβρουαρίου 2002 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε έκθεση⁸¹ σχετικά με την αξιολογητική έκθεση για την εφαρμογή της σύστασης⁸² που υπέβαλε η Επιτροπή στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στην έκθεση αυτή τονίζεται η σημασία της προσέγγισης που στηρίζεται στην αυτορρύθμιση στον τομέα αυτό και καλεί όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για να διασφαλίσουν την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Τα κράτη μέλη καλούνται να διαμορφώσουν μια προσέγγιση που να καθορίζει τα κοινοτικά κριτήρια συγκριτικής περιγραφής των μορφών οπτικοακουστικού περιεχομένου. Λόγω των πολιτιστικών όμως διαφορών η εκτίμηση του περιεχομένου πρέπει να εμπίπτει στην αρμοδιότητα του εθνικού ή του περιφερειακού επιπέδου. Τονίζεται επίσης η ανάγκη να εναρμονιστούν περαιτέρω τα συστήματα αξιολόγησης για τα διάφορα μέσα ενημέρωσης. Τέλος, η έκθεση καλεί την Επιτροπή να συντάξει νέα έκθεση σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης της σύστασης. **Η Επιτροπή σκοπεύει να ολοκληρώσει τη νέα αυτή έκθεση αξιολόγησης στα τέλη του 2003. Έτσι, θα συνεχίσει να εξετάζεται η σχέση των κείμενων διατάξεων της οδηγίας για την προστασία των ανηλίκων «τηλεόραση χωρίς σύνορα» και των διατάξεων της σύστασης.**

- Δικαίωμα απάντησης

Σύμφωνα με το κεφάλαιο VI της οδηγίας κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά του, του οποίου θίγονται τα νόμιμα συμφέροντα, και ιδίως η τιμή και η υπόληψή του διά της αναφοράς εσφαλμένων στοιχείων κατά τη διάρκεια τηλεοπτικού προγράμματος, πρέπει να έχει δικαίωμα απάντησης ή δικαίωμα σε ισοδύναμα μέτρα θεραπείας. **Η Επιτροπή θα εξετάσει την υλοποίηση των σχετικών διατάξεων της οδηγίας.**

Θέμα 5: Πτυχές σχετικές με την υλοποίηση

Τα κράτη μέλη, στη δικαιοδοσία των οποίων υπάγονται ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί σύμφωνα με το άρθρο 2 της οδηγίας, η επιτροπή επαφών που συστήνεται στο πλαίσιο της Επιτροπής με το άρθρο 23α καθώς και οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές παίζουν έναν βασικό ρόλο για την εφαρμογή της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα». Έτσι, στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους και της αρχής της επικουρικότητας συμμετέχουν στην επίτευξη των στόχων της οδηγίας και γενικότερα της Συνθήκης.

80 Σύσταση του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 για την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας οπτικοακουστικών υπηρεσιών και υπηρεσιών πληροφόρησης μέσω της προώθησης εθνικών πλαισίων με σκοπό την επίτευξη συγκρίσιμου και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, EEEK L 270 της 07.10.1998, σελ.48. http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/new_srv/recom-intro_fr.htm

81 http://www.europarl.eu.int/plenary/default_fr.htm

82 Έκθεση του κ. Christopher Beazley <Titre>σχετικά με την αξιολογητική έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 για την προστασία των ανηλίκων και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, </Titre><DocRef>(COM(2001) 106 – C5-0191/2001 – 2001/2087(COS)). http://www.europarl.eu.int/plenary/default_fr.htm</DocRef>.

1. Καθορισμός της αρμόδιας αρχής και του ισχύοντος δικαίου

Σύμφωνα με το άρθρο 2α της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα» τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ελευθερία λήψης και δεν εμποδίζουν την αναμετάδοση στο έδαφός τους των τηλεοπτικών εκπομπών που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη, για λόγους που εμπίπτουν σε τομείς τους οποίους συντονίζει η οδηγία (εφαρμογή του κανόνα του κράτους προέλευσης).

Το άρθρο 2 έθεσε ως βασικό κριτήριο για τον προσδιορισμό της δικαιοδοσίας στην οποία υπάγονται οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί την αρχή της εγκατάστασης (καθώς και μια σειρά από επικουρικά πρακτικά κριτήρια). **Τα κριτήρια αυτά θα αποτελέσουν αντικείμενο επανεξέτασης υπό το φως της πρακτικής που έχει αναπτυχθεί και της πρόσφατης νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και ιδιαίτερα της αποτελεσματικότητας των επικουρικών κριτηρίων που θέτει το άρθρο 2 παράγραφος 4 της οδηγίας.**

2. Επιτροπή επαφών

Η επιτροπή επαφών που συστήθηκε στο πλαίσιο της Επιτροπής από το άρθρο 23α της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα» διαδραματίζει κύριο ρόλο για την εφαρμογή από τα κράτη μέλη των διατάξεων της οδηγίας. Η επιτροπή αυτή εξασφαλίζει ένα προνομιακό πλαίσιο για την ανταλλαγή απόψεων και πληροφοριών ανάμεσα στην Επιτροπή και τα κράτη μέλη καθώς και ανάμεσα στα ίδια τα κράτη μέλη.

Όπως προβλέπεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 11ης Νοεμβρίου 2002 υπό τη δανική προεδρία, η Επιτροπή θα συνεργαστεί στενά με την επιτροπή επαφών για την υλοποίηση του παρόντος προγράμματος εργασίας. Επιπλέον θα εξετάσει κατά πόσο είναι σκόπιμο να ενισχυθούν οι αρμοδιότητες της επιτροπής επαφών στο πλαίσιο υλοποίησης του άρθρου 3α της οδηγίας σχετικά με την πρόσβαση στις εκδηλώσεις μείζονος σημασίας για την κοινωνία (εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης).

3. Ρόλος των εθνικών ρυθμιστικών αρχών

Οι διαβουλεύσεις που διεξήχθησαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο ώθησαν την Επιτροπή να προτείνει κατευθυντήριες γραμμές για τη δημιουργία εθνικών ρυθμιστικών αρχών στον οπτικοακουστικό τομέα. Έτσι, η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της σχετικά με τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές στην ψηφιακή εποχή⁸³ τόνισε τα ακόλουθα θέματα:

- Οι ρυθμιστικές αρχές πρέπει να είναι ανεξάρτητες από την κυβέρνηση και τις επιχειρήσεις.
- Τα ζητήματα περιεχομένου είναι ουσιαστικά εθνικά ως προς τη φύση τους, καθώς συνδέονται άμεσα και στενά με τις πολιτιστικές, κοινωνικές και δημοκρατικές ανάγκες της συγκεκριμένης κοινωνίας σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, συνεπώς, η ρύθμιση του περιεχομένου επαφίεται κυρίως στα κράτη μέλη.
- η τεχνολογική σύγκλιση απαιτεί την αυξημένη συνεργασία μεταξύ των σχετικών ρυθμιστικών αρχών (υποδομή επικοινωνιών, οπτικοακουστικός τομέας, ανταγωνισμός...).

83 Ανακοίνωση της Επιτροπής της 14.12.1999 στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές για την κοινοτική πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα στην ψηφιακή εποχή (COM(1999)657 τελικό)
http://europa.eu.int/comm/avpolicy/legis/key_doc/legispdffiles/av_fr.pdf

- οι ρυθμιστικές αρχές μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη και στην εφαρμογή της αυτορρύθμισης.

Στο πλαίσιο εφαρμογής της οδηγίας «Τηλεόραση χωρίς σύνορα» η Επιτροπή θα προβεί στην ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τη σκοπιμότητα να ενισχυθεί η συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο μεταξύ των διαφόρων εθνικών ρυθμιστικών αρχών που είναι αρμόδιες για οπτικοακουστικά θέματα.

Θέμα 6: Θέμα που δεν καλύπτεται από την οδηγία - Πρόσβαση στα σύντομα αποσπάσματα εκδηλώσεων που αποτελούν αντικείμενο αποκλειστικών δικαιωμάτων

Τέλος, διαπιστώνεται η ανάγκη να εξετασθεί εάν στο μέλλον πρέπει να προβλεφθούν διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στα σύντομα αποσπάσματα εκδηλώσεων που υπόκεινται σε αποκλειστικά δικαιώματα.

Πράγματι, εν αντιθέσει με την ευρωπαϊκή σύμβαση για τη διασυνοριακή τηλεόραση του Συμβουλίου της Ευρώπης⁸⁴, η οδηγία «τηλεόραση χωρίς σύνορα» δεν περιέχει σχετικές διατάξεις.

Λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα των διαφόρων πλευρών (οργανωτές εκδηλώσεων, δικαιούχοι, πρακτορεία, ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί, κοινό) και το γεγονός ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν ήδη υιοθετήσει σχετικές ειδικές διατάξεις, είναι σημαντικό για λόγους ιδίως πολυφωνίας των πηγών πληροφόρησης, να εξετασθεί το νέο αυτό θέμα για να κριθεί εάν η απουσία διατάξεων σε κοινοτικό επίπεδο εγείρει εμπόδια στην εσωτερική αγορά.

84 Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη διασυνοριακή τηλεόραση (STE αρ. 132), Στρασβούργο, 05.05.1989 - Κείμενο που τροποποιήθηκε από το πρόσθετο πρωτόκολλο (STE αρ. 171), της 01.010.1998 και τέθηκε σε ισχύ στις 01.03.2002 -<http://conventions.coe.int/Treaty/FR/Cadreprincipal.htm>. Ας σημειωθεί ότι το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης διαφέρει από το αντίστοιχο της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και αφορά μόνο τη διασυνοριακή κυκλοφορία των τηλεοπτικών υπηρεσιών.

III. - ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι αρχές και οι κατευθυντήριες γραμμές της οπτικοακουστικής πολιτικής της Κοινότητας στην ψηφιακή εποχή που εξαγγέλθηκαν στην ανακοίνωση⁸⁵ του 1999 διατηρούν την εγκυρότητά τους. Προκειμένου να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος των πρόσφατων εξελίξεων της τεχνολογίας και των αγορών όσον αφορά την υλοποίηση της οδηγίας «τηλεόραση χωρίς σύνορα» καθώς και να εξεταστούν τα μέτρα που μπορεί να χρειαστούν για την ενίσχυση της συνεκτικότητας στο σύνολο της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής πολιτικής, η Επιτροπή προέβλεψε τις ακόλουθες ενέργειες.

Ας σημειωθεί ότι η δημόσια διαβούλευση θα επιτρέψει σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να διαβιβάσουν γραπτώς τα σχόλιά τους και να συμμετάσχουν στις δημόσιες ακροάσεις για τα ειδικά θέματα που προσδιορίζονται στο παρόν πρόγραμμα εργασίας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ
Πρώτο τρίμηνο 2003	- Έναρξη της ανεξάρτητης μελέτης σχετικά με τον αντίκτυπο των μέτρων σε κοινοτικό και εθνικό επίπεδο για την προώθηση της διανομής και παραγωγής ευρωπαϊκών έργων. - Έναρξη ενδεχομένως συμπληρωματικών μελετών <i>ad hoc</i>
Μάρτιος-Μάιος 2003	- Ακρόαση των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τα θέματα που αναφέρονται στο παρόν πρόγραμμα εργασίας
Αρχές Ιουλίου 2003	- Προθεσμία για την κοινοποίηση των γραπτών εισηγήσεων των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τα θέματα που αναφέρονται στο παρόν πρόγραμμα εργασίας
Τρίτο τρίμηνο 2003	- Έγκριση έκθεσης αξιολόγησης σχετικά με την υλοποίηση της σύστασης για την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ⁸⁶
Τέλη 2003 - αρχές 2004	Έκδοση ανακοίνωσης σχετικά με τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης και υποβολή ενδεχομένως προτάσεων.

85 Ανακοίνωση της Επιτροπής της 14.12.1999 στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές για την κοινοτική πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα στην ψηφιακή εποχή (COM(1999)657 τελικό)
http://europa.eu.int/comm/avpolicy/legis/key_doc/legispdffiles/av_fr.pdf

86 Σύσταση της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 για την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας οπτικοακουστικών υπηρεσιών και υπηρεσιών πληροφόρησης μέσω της προώθησης εθνικών πλαισίων με σκοπό την επίτευξη συγκρίσιμου και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας - http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/new_srv/recom-intro_fr.htm